MÜREKKEBLİ TALEBE KALEMLERİ
BİR YEDEK UCU İLE BERABER
160 KURUŞ
AFİTAP
İST. ANKARA CAD. 111
SATIŞ YERİ

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6814

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Çarşamba 4 Ağustos 1943

Halide Edib Adıvar
HANDAN
Nefis Millî Roman
5 inci basımı çıktı.
Tanesi 150, cildli 200 kuruş
Ahmed Halid Kitabevi

İtalya Hâlâ Bir Karara Varamadı

Madride göre, şimal Italyayı Almanlara, cenubu Müttefiklere terketmek üzere bir sulh teklif edilmiş

İtalya Kralı Viktor Emanuel

Madrid 3 (a.a.) — Quirinal'da yeni bir konferans yapıldığına dair haberler çıktığından sulh ümidleri yeniden çoğalmıştır. Kral, Piemont prensi, Badoglio, Grandi, Guariglia ve Thaon di Revel'i Quirinal'da toplanmışlar ve saatlerce süren müzakerelerde bulunmuşlardır. İtalyan zimamdarlarını acele toplanmağa sevkeden üç sebeb vardır: Birincisi Müttefiklerin İtalyaya karşı deniz ve hava taarruzuna yeniden başlaması, ikincisi, şimalî İtalya ile Yunanistanda İtalyanlarla Almanlar arasında gerginliğin gittikçe artması ve üçüncüsü İtalyan şeflerinin harbe devam etmek mi, yoksa kayıdsız ve şartsız dahi olsa derhal sulh yapmak mı lâzım geldiği hakkında kendi kendilerine sualler sormakta olmalarıdır.

Diğer taraftan Romadan gelen haberlere göre İtalya, muvakkat bir anlaşma sulhu elde etmek ümidile yeni bir teklifte bulunmuştur. Bu teklife göre İtalyanın cenub kısmı Müttefiklere terkedilecek, yarımadanın ortasında Vatikanın himayesinde bir tampon devlet kurulacak, buna mukabil bütün Pô vadisile İtalyanın şimali Alman kontrolu altına geçecektir. Ayni teklife göre, Roma açık şehir ilân edilecek ve bütün merkez bölgesi askerlikten tecrid olunacaktır. Vatikan'ın bu teklifi tamamile tasvib ettiği burada söylenmektedir. Teklif kabul edildiği takdirde Badoglio iktidardan çekilecek, İtalyan ordusu terhis edilecek ve askerler evlerine döneceklerdir.

Romada heyecan yatışmadı

Mister Roosevelt İtalyaya altı maddelik yeni bir mütarekenin şartlarını bildirmiş

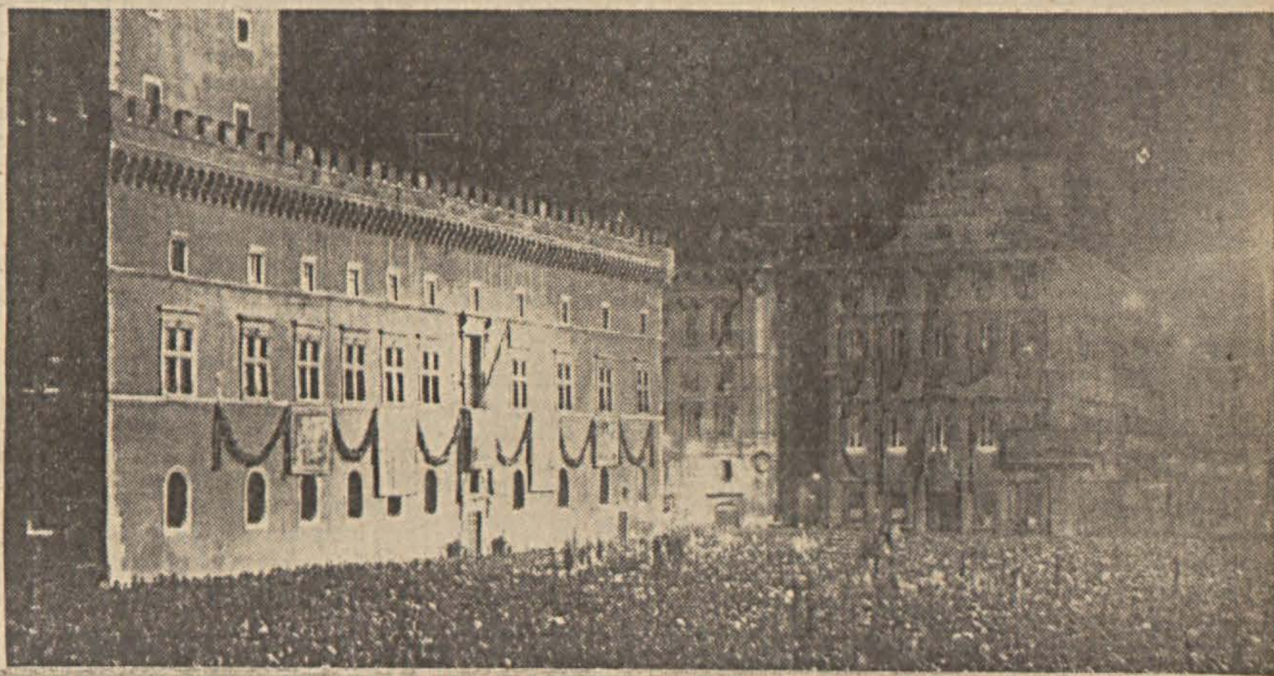

Hâlâ heyecanlı günler geçirdiği bildirilen Romada meçhul asker abidesi ve Venedik sarayı önünde bir gece nümayişi

Roosevelt'in İtalyaya teklif ettiği mütareke şartları

Berlin 3 (a.a) — D.N.B. ajansının İsviçreden aldığı bir telgrafa atfen bildirdiğine göre Roosevelt, İtalyaya aşağıdaki mütareke şartlarını teklif etmiştir:

1 — İtalyan ordusu ve donanması her türlü mukavemetten vazgeçecektir.

2 — Almanya ile işbirliği derhal durdurulacaktır.

3 — Yugoslavyada, Yunanistanda, Arnavudlukta ve Fransada bulunan İtalyan kıt'aları derhal geri alınacaktır.

4 — Harb malzemesi olduğu gibi Müttefiklere teslim edilecektir.

5 — Harekâtın sonuna kadar İngiliz - Amerikan ve Sovyet mümessillerinden mürekkeb bir hükûmet kurulacaktır.

6 — Bütün harb mücrimleri tevkif olunacak, İtalyan topraklarında bulunan bütün Müttefik esirleri serbest bırakılacaktır.

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Sovyetlere cevabımız

Mültecilere dair nota Moskovaya verilmek üzere

Çember stratejisi

Chamberlain'in çemberleme siyasetini hatırlarsınız. Harb tehlikesini önlemeğe çalışan İhtiyar İngiliz Başvekili, 939 yılında, merkezi Berlinden geçen siyasî bir tekerlek kurmağa çalışıyor, Almanyayı bu tekerleğin içine kapatarak harbe engel olmak istiyordu. Sovyet Rusya o zaman çemberleme politikasına yanaşmadığı için ihtiyar Chamberlain muvaffak olamamış, uğrunda o kadar gayret harcadığı sulh yapısı, gök gürültüleri arasında devrilip gitmişti.

Chamberlain'in siyaset alanında dediği çemberleme sistemini bu yılın ilk aylarında Amerikalılar harb cephesinde yeniden canlandırmak istediler. Çember stratejisi denilen bu yeni sistem, mahiyet itibarile Chamberlain'inkinden hemen de farksızdır: İhtiyar İngiliz Başvekili o sistemle sulhu koruyacağını sanıyordu; şimdikiler ise, ayni yolu takib ederek harbi bitireceklerini düşünüyorlar.

Tunus muharebeleri henüz başlamadığı sıralarda çember stratejisini Amerikalılar şöyle anlatıyorlardı:

«Almanya bir tekerleğin ortasındadır. Bu tekerleğin kenarlarını sıkı sıkıya kapar ve tutarsak, yapacağımız hava akınlarile Alman endüstri kaynaklarını kısa zamanda çürütebiliriz. Ondan sonra ancak iki ihtimal kalır: Almanya ya içinden çatlar, yahud da Alman harb makinesi o kadar zayıf düşer ki, bugün müdafaada bulunan kenardaki kuvvetler, karşılarında baskı kalmıyacağı için kolayca tekerleğin ortasına doğru ilerleme imkânına kavuşurlar. Harb de böylece bitmiş olur.»

Görülüyor ki bu stratejinin başarılı neticeler verebilmesi, herşeyden önce hava silâhlarının kudretine bağlı kalıyordu. Kara ordularından istenen sadece tekerleği tamamlamak ve sonra da Alman taarruzlarına dayanmaktan ibaretti. Avrupa karasına asker çıkarmak, çember stratejisine göre bir hedef değil, bir netice teşkil ediyor, hava silâhı vazifesini gördükten sonra, bu, kendiliğinden olacak birşey sayılıyordu.

İmdi, mayıs ayının onuncu günündenberi yeni Amerikan stratejisi, tam verimle işliyebilecek bir duruma ulaşmıştır. Tekerleğin şark kenarında bulunan Sovyet Rusya, bugüne kadar Alman ordusuna karşı mükemmel dayandı. Ortaşarkta Müttefikler büyük kuvvetler biriktirdiler. Cenubda bütün Afrika kıyıları Mihverden alınarak çemberin alt tarafı sağlamlaştırıldı. Garbda İngiltere adaları aşılmaz bir kale haline getirildi. Velhasıl üç aydanberi çember stratejisinin son hedefe doğru yürütülmesi için bütün şartlar tamamdır.

O halde, bu stratejiye hâlâ bağlı iseler Müttefiklerin bundan sonra takib edecekleri hareket hattı, uçak akınlarını şiddetlendirmek, propaganda taarruzlarını şiddetlendirmek ve Almanyanın çürümesini bekliyerek, zaman zaman kenardaki tazyiki yoklamaktan ibaret olmalıdır. O tazyik duyulur derecede azaldığı takdirde kendilerini Berline götürecek yol açılmış demektir.

Görünüşe bakılırsa Anglo - Sakson-

NADİR NADİ

(Arkası Sa. 3, sütun 4 te)

Hariciye Vekili

Dün sabah İstanbula gelerek Floryaya gitti — Müttefikler notası İsviçrede de büyük bir ciddiyetle tetkik olunuyor

Hariciye Vekilimiz Numan Menemencioğlu

Ankara 3 (Telefonla) — Bitaraf memleketlere iltica etmesi muhtemel Mihver yüksek ricali hakkında Sovyetler Birliği tarafından Ankara büyük elçisi Vinog-

(Arkası sahife 3. sütun 4 de)

Yurdumuza inen Amerikalı pilotlar

Berline göre, Türkiyenin bitaraflığını ihlâl etmişler!

Berlin 3 (T.P.) — Alman gazeteleri, Balkanlardaki hedeflere taarruz etmiş olan İngiliz - Amerikan bomba uçaklarının, gerek gidiş ve gerek dönüşte Türk toprağı üzerinden geçtiğine dair olarak beynelmilel haberler bürosunun vermiş olduğu bir haberi neşretmektedirler. Dönüşte hiç olmazsa 8 uçağın Türk toprağı üzerine mecburî iniş yaptığı ve bunun da akar yakıt noksanından ileri geldiği ilâve edilmektedir. Alman siyasî mahfillerinde bu hâdise tarafsızlığın kabaca ihlâli manasına alınmakta ve bu hâdiseye ilişik olarak cereyan eden olayların da, Türk toprağına bir kaza eseri olarak değil, kasden inildiğini göstermektedir.

Memleketimize inen Amerikalı tayyareciler Ankaraya götürülüyor

Ankara 3 (Telefonla) — Rumanya petrol sahasını bombaladıktan sonra avdetlerinde memleketimizin muhtelif yerlerine mecburî iniş yapan 8 Amerikan tayyaresinin 56 mürettebatı gözaltı edilmiştir. Amerikalı tayyarecilerden Fethiyeye inenlerden üçü yaralıdır. Bunların ilk tedavileri mahallinde yapılmıştır.

(Arkası sahife 3. sütun 3 te)

Etna meydan muharebesi

Müttefik taarruzu şiddetle devam ediyor — Dün de beş şehir alındı

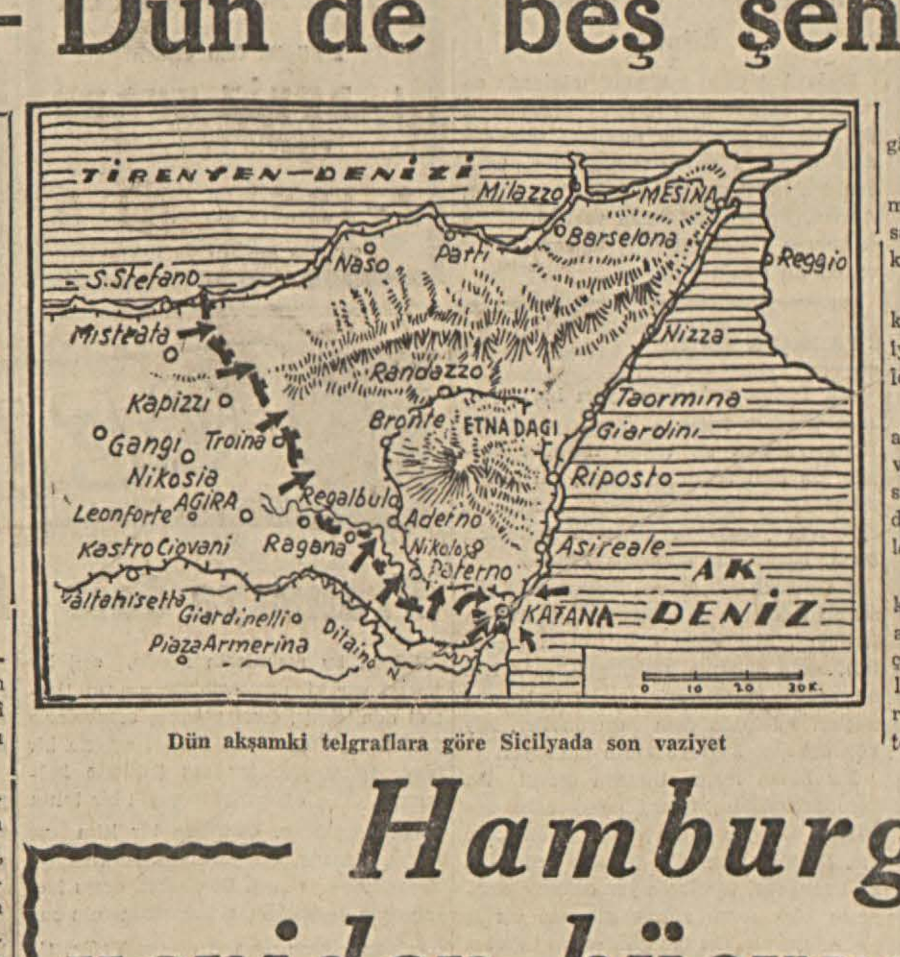

Dün akşamki telgraflara göre Sicilyada son vaziyet

Şimal Afrika Müttefik umum karargâhı 3 (a.a.) — Bugünkü tebliğ:

Bütün cephelerde düşmanın mukavemeti artmakta ise de kıt'alarımız çetin savaşlarla arızalı ve yolsuz bir bölgede kendilerine yol açmaktadırlar.

Sahil kesiminde 8 inci ordunun topçu kuvvetleri, bir sıra topçu düellolarında iyi neticeler aldıklarını bildirmektedirler.

Ramacca şimaline doğru ilerliyen kıt'alarımız Catane ovasının batı ucuna varmışlardır. Biraz daha batıda Raddusa'dan itibaren ilerliyen kıt'alarımız düşman mukavemetine rağmen ilerleyişlerine devam etmektedirler.

Dittaino'nun şimalinde mühim bir köprübaşı kurulmuştur. Pek arızalı bir arazide ilerliyen kıt'alarımız bir çok çarpışmalardan sonra Agıraya hâkim olan mevzileri zaptetmişlerdir. Almanların büyük kayıblar verdikleri görülmektedir.

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Mius cebpesinde

Dört gün süren bir meydan muharebesi sonunda...

Bir Rus ordusu imha edildi, 15 bin esir, külliyetli malzeme alındı

Führerin umumî karargâhı 3 (T.P.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Kuban köprübaşı bölgesinde düşmanın müteaddid hücumları akamete uğratılmıştır. Kuibichewo'nun şimalinde mukabil taarruzumuz devam etmektedir. Donetz cephesinde cüz'î kuvvetlerle yapılan düşman hücumları neticesiz kalmıştır.

Cephenin orta kesiminde ve Orel bölgesinin cenub batısında düşman yarma teşebbüsüne devam etmiş ve piyade, zırhlı ve hava teşkillerini takviye etmiştir. Kahraman askerlerimiz bütün bu hücumları önlemiş ve hava teşkillerimizin himayesile desteklenmiş olarak önce elden çıkarılan arazi geri alınmıştır. Bu arada bir çok Sovyet tankı tahrib edilmiştir.

Ladoga gölü cenubunda Sovyet kıt'aları topçu ve hava birlikleri himayesinde taarruzlarını yenilemişlerdir. Bunlar da göğüs göğüse yapılan muharebeler sonunda akim kalmıştır. 1 ve 2 ağustos günlerinde Sovyetler şark cephesinde 227 uçak kaybetmişlerdir.

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Şark cephesinden resimler: Bir Sovyet bombardıman tayyaresi sefere hazırlanıyor

Hamburga yeniden hücum edildi

Londra 3 (a.a.) — Hava tebliğinde bildirildiğine göre, dün gece uçaklarımız büyük teşkillerle Hamburga ve Almanyanın şimal batısında başka hedeflere taarruz etmişlerdir. Çok miktarda infilâk ve yangın bombaları atılmışsa da büyük bulutlar neticelerin tam olarak tesbitine engel olmuştur.

Başka bomba uçaklarımız Ruhr'daki hedeflere taarruz etmişlerdir.

Av servislerine mensub Beaufighter ve Mosquito uçaklarımız Holanda topraklarına ve Almanyanın şimal batı kısmına derin surette girerek düşman hava meydanlarile Sylt ve Cuxhaven'de bazı hedeflere taarruz etmişlerdir.

Bombardıman servislerine mensub 30 uçağımızla av

(Arkası Sa. 3, sütun 5 te)

Çok hazin bir kayıb

Muhiddin Üstündağın kızı Bayan Günseli Roma karışıklıklarında vurularak öldü

Merhum Günseli 7 - 8 sene evvel bir seyahate çıkan babasıyla vedalaşırken...

Dün aldığımız acı bir habere göre, eski Vali ve Belediye Reisimiz Muhiddin Üstündağın kızı Bayan Günseli Romada, son karışıklıkların kurbanı olarak maalesef gaybedilmiştir.

Roma büyük elçiliğimiz kâtiblerinden Nureddinin refikası olan Bayan Günseli, 31 temmuz akşamı, Romada devam eden kargaşalıklar arasında, kocasile beraber evine dönerken, serseri bir kurşunla vurulmuş ve ölmüştür. Dün gece şayi olan havadis şehrimizde derin bir teessür uyandırmıştır. Günseli münevver muhitlerde zarafeti ve ince zekâsile hürmet kazanmış seçkin bir Türk kızıydı. Onun İtalyadaki asayiş bozuklukları arasında kör tesadüfe kurban gitmesi ayrı bir tasa kaynağı olmuştur.

Bir yabancı memleket ihtilâlinde şehid giden merhum Günseliye Cenabı Haktan gufran dilerken, muhterem anne ve babasile, kocasına ve bütün kederli ailesine bütün kalbimizle taziyetlerimizi sunarız.

General Oshima, Hitlerin umumî karargâhında

Londra 3 (a.a.) — Tokyo radyosunun pazartesi akşamı haber verdiğine göre Almanyadaki Japon büyük elçisi General Oshima çarşamba günü Berlinden umumî karargâha giderek Avrupa askerî vaziyetile Alman projeleri hakkında Hitler ve Ribbetrop'la görüşmüştür.

Afyon meselesi

Milletlerarası mukavele ve Türkiyenin vaziyeti

Yazan

Hamza Osman Erkan

Türkiye en büyük afyon müstahsili memleketlerden biridir, beynelmilel tasniflerde dünyanın ikinci afyon müstahsil memleketi olarak yer almaktadır. Türk «Drogist» ve «Soft» afyonları dünya piyasalarında en çok aranılan ve rağbet gören afyonlardır. Bu millî servetimizin hususiyeti, afyonun bağlı bulunduğumuz müteaddid beynelmilel taahhüdlerle sıkı surette alâkalı olmasıdır. Bu itibarla afyon hakkında alacağımız bütün tedbirlerin, mevcud ve müstakbel beynelmilel mevzuata göre mümasil memleketlerde alınmış ve alınmakta bulunan tedbirlerle muvazi olması zaruridir.

Beynelmilel afyon mukavelelerine iltihak etmekliğimize sebeb olan mütalealar herkesin malûmudur. Hükûmetimiz afyon işinde her şeyde olduğu gibi meşru ve dürüst yolları esas prensip ittihaz etmiştir. Bu insanî mukavelelere çok samimî bir surette iltihak ederken memleketimizin iktısadiyatında bir fedakârlık deruhdesine mecbur kalacağımızı peşinen biliyorduk. Bu hususta çok temiz ve samimî davrandığımızı bütün cihana karşı isbat ettik. Afyon işinde beynelmilel cephede yapılacak şey Milletler Cemiyetinin içinde afyon işlerinde sözümüzü kabul ettirebilmek şartile menfaatimizi temin etmek cihetine kuvvet vermektir. Haşhaş ziraatinin ve netice itibarile afyon istihsalinin tahdidi işine gelince, Hükûmet, Türkiyenin beynelmilel Cenevre mukavelesine iltihakından sonra yapacağı ihracatın âzamisini göz önünde tutarak Milletler Cemiyetinin o sıralarda dünya istihlâki ve Türkiye'nin bu istihlâke iştiraki hakkında tesbit ettiği tahminlere ayak uydurmak için memleket dahilinde ekim sahasını tahdid etmiştir. Bu tahdid alâkadar vekâletlerin salâhiyetli mümessillerinden müteşekkil bir komisyonun esaslı ve uzun çalışmalarından sonra Vekiller Heyeti kararile vilâyetlere tebliğ edilmiştir. Aynı tarihlerde Hükûmetimizin, C. H. P. Meclis Parti Grupu kararile, imza etmekte fayda bulduğu Cenevre muahedenamesine intibak ile Uyuşturucu Maddeler İnhisarını teşkil ederek afyon işlerini Devlet elile zabtürabt altına almıştır.

Bu maksatla işe başlayan İnhisar İdaresi bir taraftan haricî piyasalara hâkim olmağa ve rekabetlere karşı koyarak fiatları tutmağa sarfı gayret ederken, diğer taraftan dahilî işlerde müstahsil lehine yani hakikî emek sahibi Türk köylüsü lehine bazı tedbirler ittihazı zaruretile karşılaşmış ve bu cümleden olarak 1936 senesinden itibaren mubayaalarını hakikî emek sahibi Türk müstahsiline hasreylemiştir. Bu tedbirin hedefi, satışlardan elde edilen bedelden umumî masraflar tenzil edildikten sonra geri kalan kısmın hiç bir taksime uğramadan müstahsilin eline geçmesini temin etmektir. Dış piyasalardaki satış fiat ve miktarları da müsaade ettiği takdirde mutavassıtlara aid afyonların ihracı imkânları da aranabilecekti.

Vaziyet bu merkezde iken işe başlayan İnhisarlar İdaresi bittabi bir çok menfi cephelerle karşılaşmış ve bu cepheleri ihdas eden menfaatlerin, İdare ve İdarenin başındakiler aleyhine yaptıkları propagandaların hakikî vaziyeti iyice kavramıyanlar üzerinde az çok tesir yaptığı görülmüştür. Bütün bu haksız ve yersiz hücumlara rağmen İdarenin büyük muvaffakıyetlerini, şahsî menfaatlerine uygun bulmıyanlar menfi propagandalarını son zamanlara kadar idame ettirmişlerdir. Arasıra yükselen şikâyetlerin esasını da o zamandan başlayan bu cereyanların tesiri altında olduğuna şüphe etmemek lâzımgelir. Devletin iltihak ettiği beynelmilel muahedelerle afyon işlerinin her sahada tahdid edilmiş bulunduğu bir zamanda dilediği gibi harekette serbest bulunmağa ve müstahsilin zararına çalışmağa alışmış bazı kimselerin, bu mukavele ve muahedelere tamamen riayet etmek şartile, memnun olmalarını temin edecek bir şekil yaratmak bittabi mümkün olamazdı. Bu kadar nazik, güç ve nankör şartlar içinde İnhisar İdaresinin takdire lâyık bir surette muvaffak olduğunu kaydetmeden geçilemez.

Afyon istihsalâtının haricî meşru ticaret ve diğer ihtiyaçlara tekabül edecek kısmından fazla yapılmamasını isteyen Milletler Cemiyetinden bizim de haklı bir surette istediklerimiz vardır. Evet biz mukaveleye iltihak ettik ve bütün samimiyetimizle tatbik ediyoruz. Yalnız bütün müstehlik ve müstahsil memleketlerin de buna tam bizim gibi sadıkane bir şekilde iltihak ederek tatbik etmelerini taleb etmek hakkımızdır.

Dünya afyon vaziyetinden tam bir âhenk ile muvazi şartlar içinde inkişaf etmediğini ve edemediğini itiraf etmek lâzımdır. Bu da bir takım haklar karşısında beynelmilel mevzuatın lüzumu kadar koruyucu olmamasından, enternasyonal işbirliğinin eksik kalmasından ve beşerî büyük bir maksad karşısında fedakârlık hisselerinin tevziinde müessir ve adilâne ölçü ve tedbirlerin alınmamış olmasından ileri gelmiştir. Görülüyor ki beynelmilel müstakbel afyon tahdid nizamı ancak yukarıdaki kusurları ve haksızlıkları ciddiyet ve adalet hislerile nazarı itibare alarak teessüs edebilir. Bu şartlar içinde yapılacak yeni afyon nizamı eminiz ki şimdikinden ziyadesile tehvinkâr bir vaziyeti memleketimize hak tanıyacaktır.

Hamza Osman ERKAN
Eski Afyon meb'usu

---

341 doğumlular yoklamaya çağırılıyor

Eminönü Yerli Askerlik şubesinden:

1 — 341 doğumluların her iki yoklamasına 4/8/943 gününden itibaren başlanacak ve 10/10/943 tarihine kadar devam edecektir. Şubenin yoklama günleri çift günlerdir.

2 — 339 doğumlularla ertesi seneye terkedilen mekteb talebelerinin yoklamaları 341 doğumlularla yapılacaktır.

3 — 340 doğumluların son yoklamalarında ertesi seneye terkedilen mekteb talebeleri yoklamaya gelmiyecek 926 doğumlularla muameleye tâbi tutulacaktır.

4 — Yoklama görecek olan 341 doğumlular 4 aded vesika fotografı ve oturduğu mahal emniyetinden alacakları ikametgâh senedlerile birlikte mahallerine tahsis edilen günlerde müracaat edeceklerdir.

5 — 339 doğumlularla ertesi seneye terkedilen mekteb talebeleri mekteb vesikaları, 4 aded fotograf ve ikametgâh senedlerile müracaat edeceklerdir.

6 — Mahallelere tahsis edilen yoklama günlerini bildiren liste şube kapısına asılmıştır.

***

Şehrimizdeki diğer Askerlik şubelerinde de 341 lilerin yoklamalarına aynı tarihlerde başlanacaktır. Alâkadarların mensub oldukları şubelere müracaat etmeleri şube riyasetlerinden bildirilmiştir.

Güzin Yiğit
İLE
Kadri Yaman
Evlendiler.
31/7/943

Sehir haberleri

Şehrimizdeki Vekiller

Ticaret, İktısad ve Maliye Vekilleri muhtelif tetkikler yaptılar

Ticaret Vekili Celâl Said Siren dün Ankaradan şehrimize gelmiş ve Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde meşgul olmuştur. Celâl Said Siren İstanbulda bir hafta kadar kalarak muhtelif mevzularla meşgul olacaktır. Bu meyanda bilhassa İstanbulun buğday ve ekmek işleri üzerinde tetkiklerde bulunacağı anlaşılmaktadır.

İktısad Vekili Fuad Sirmen de dün sabah Maliye Vekili Fuad Ağralı ile birlikte ve beraberlerinde Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, Sümerbank Umum Müdürü Hulki Alisbah ve Mıntaka İktısad Müdürü Kemal Tilkici bulunduğu halde Beykoz fidanlığını gezmişler ve Beykoz deri ve kundura fabrikasını ziyaret etmişlerdir. Bilâhare Paşabahçe şişe ve cam fabrikası da gezilmiştir.

İktısad Vekili bugün Bursaya giderek Merinos fabrikasını ve müteakıben Gemlik sun'î ipek fabrikasını gezdikten sonra şehrimize dönecektir.

Kömür getirecek vapurlar

Kömür havzasından kömür almak üzere gönderilecek vapurların uzun müddet beklememeleri için vapurların hareket ve nöbet cetvelleri yeni bir şekilde tanzim edilecektir. Bu suretle mevcud şileplerden daha iyi bir şekilde istifade edilmesi kabil olacaktır. Halen kömür havzasında on altı şilep beklemektedir.

Bir aylık ihracat

Temmuz ayı içinde İstanbuldan yapılan ihracatın kıymeti 12 milyon liralıktır. Bir ay evvelki ihracat kıymeti 15 milyon lira idi.

1,200,000 kilo kahve geldi

İskenderun limanına yeni bir parti olarak 700 bin kilo kahve gelmiştir. Ayrıca Mersin limanına da 500 bin kilo kahve ile 12 bin varil asfalt çıkarılmıştır.

Gelen ithalât eşyaları arasında külliyetli miktarda çay, un, boya, iplik ve manifatura eşyası bulunmaktadır.

Modern fırınlar

Bir Alman firması, İstanbulda modern fırınlar yapmak üzere Vekâlete müracaat etmiştir. Harbden evvel 5 bin liraya yapılmakta olan bu fırınlar, şimdi 13 bin liraya vücude getirilebilecektir. Yapılan tetkiklere göre, İstanbulda bu kabil 100 fırın yapılması icab etmektedir. Bununla beraber bu fırınların harbden sonra Belediye tarafından yapılması istenmektedir.

Gazete ve mecmua satıcılarına

Türk Basın Birliği İstanbul mıntakası reisliğinden:

İstanbulda gazete ve mecmua satıcılığı edeceklerin Emniyet müdürlüğünden almaları lâzım gelen ilmühaber için Birliğimize yapılan müracaatlerin muamelesi hazırlanmıştır.

1 — Müracaat kâğıdlarını doldurup vermiş olanların bir vesika fotografı ve otuz kuruşluk bir pulla 9 ağustos 1943 pazartesi gününden itibaren Birliğe gelerek hazırlanan taahhüd kâğıdlarını imzalamaları, ilmühaberlerini alıp Emniyet müdürlüğüne götürmeleri lâzımdır.

2 — Şimdiye kadar vapurlara girip oralarda gazete ve mecmua satanlara ayrıac birer vesika verileceğinden, bunlar ayrıca buraların satıcılığındaki kıdemlerini ispat eden kâğıdlarını da birlikte getireceklerdir.

Şehre getirilen odun ve kömür

Mahrukat Ofisi külliyetli miktarda odun ve kömür getirtmeğe başlamıştır. Bu odun ve kömürler muhtelif semtlerdeki depolara yerleştirilmektedir. Ofis, yeniden nakil vasıtaları tedarik etmiştir. Ayrıca, Trakyadaki odun ve kömürlerin İstanbula taşınması için, lüzumu kadar vagon da temin etmiştir.

Hukukî düşünceler

İtalyan hukuku ve Fascısm

—1—

Yazan:

Prof. Dr. Hıfzı Veldet

I

İtalyan meselesi, son günlerde yerli ve yabancı radyo ve basının meşgul olduğu en önemli mesele olmakta devam ediyor. Yirmi bir yıldanberi, eski Roma azametini diriltmek yolunda siyasi, askerî, hukukî ve kültürel alanlarda büyük cehid göstermiş olan İtalyan faşizmi kendisinin ideolojik prensiplerinden biri olan harb ve harbcilik yüzünden çöktü gitti. Hergün bu çöküşün kat'î ve nihaiye doğru gittiğini belirten haberler gelmektedir. Bunlardan öğreniyoruz ki, bütün faşist teşkilâtı lâğvedilmiş, yüksek konseyi dağıtılmış, faşizmin şefi ve yirmi bir yıldanberi İtalyanın yegâne ve mutlak hâkimi olan Mussolini akraba ve taallûkatile birlikte bir hapisaneye kapatılmış, onun büstü ile birlikte faşizmin meşhur alâmeti de her yerden kaldırılmış ve silinmiş, faşist gazete idarehanelerine el konmuş veya bunlar halk tarafından zapt ve tarümar edilmiş velhâsıl yirmbi bir yıllık bir rejim yirmi bir saat geçmeden insanlarile, müesseselerile, alâmet ve işaretlerile siyaset meydanından çekilmiş ve çektirilmiştir.

II.

Biz hergün bu haberleri, herkes gibi, takib ederken, bunlardan mesleğimizi çok yakından ilgilendirmesi itibarile dikkat gözümüzü en çok çekeni, İtalyada içtimaî nizamı temin eden hukukun değiştirilmesi yolundaki havadisler oluyor: Faşizme aid bir çok idarî kanunlar yürürlükten çıkarılmış ve son haberlere nazaran, İtalyada esas teşkilâtı hukukuna göre seçim işlerini nizamlamak maksadile bir (hukuk komisyonu) kurulmuştur. Herhangi bir memlekette bir rejimin tamamen ortadan kalkması için yalnız rejim şeflerinin al aşağı edilmesi, işaret, alâmet ve heykellerin kaldırılması, gazetelerin kapatılması veya istikamet değiştirmesi kâfi gelmez; onun nizamı ve temeli ve rejimin ideolojik prensiplerinin aynası ve koruyucusu olan büyük kanunlar yürürlükte kaldıkça, tam bir rejim değişikliğinden bahse imkân yoktur. Bu itibarladır ki bütün rejim değişikliklerinde yeni rejimin ilk hücum ettiği, ele aldığı ve ortadan kaldırmak istediği şeylerden birisi de, eski rejimin hukukî nizamı ve bunu müeyyideleyen kanunlarıdır. Şayed rejimdeki değişiklik ileriye doğru bir hamle ise buna inkılâb, geriye giden bir hareket ise buna da irtica denilir. Bununla beraber hangi hareketin ileri, hangisinin geri olduğuna dair kesin ve objektif bir ölçü koymağa imkân olmadığından, her siyasî rejim değişikliğine inkılâb veya irtica damgasını vurmağa imkân yoktur. Nitekim faşizmin nazariyecilerine göre bu siyasî akide bir inkılâbın, onun muarızlarına göre ise bir irticaın eseridir (1).

Maksadımız burada faşizmden yana veya ona karşı bir cephe almak olmadığına göre, bu münakaşalar üzerinde duracak değiliz.

Kezalik faşizm diktatörlüğünün böyle çabuk çöküşünün içtimaî sebeblerini de incelemek istemiyoruz. Esasen elde mevcud malûmat ve haberlerle böyle bir incelemeye girişmek çok erken ve mevsimsiz olur. Bugün görünürdeki sebeb, harb ve mağlûbiyettir.

Napolyon diktatörlüğünün yıkılışını mukadderata ve Ondokuzuncu asrın esprisine bağlıyan Victor Hugo gibi, biz de şimdilik bu çöküntüyü mukadderatın bir cilvesi sayalım (2). Yirminci asır diktatörlüklerinin tarihi yazıldığı zaman bunların doğuş ve yıkılışlarının veya yaşayış ve temadi edişlerinin içtimaî ve siyasî sebeb ve âmilleri üzerinde elbette aydınlanacağız.

III.

Faşizmin yirmibir yıllık idaresi, eski İtalyan hukukunu birçok noktalarda baştan aşağı değiştirerek kendi ideolojisine uygun yeni bir hukuk nizamı kurdu. Eskilerinden farklı yeni büyük kanunlar vücude getirdi. Fakat faşizmden önceki İtalyan hukukunun kökleri ve rengi ne idi? Faşist ideolojinin ana prensipleri nedir? Bu prensipler İtalyan hukukuna ne tarzda aksetmiştir? Yani eski İtalyan hukuku 1922 den sonra hangi istikamete gitmiştir? Faşizmin kanunları eskilerine nazaran ne gibi farklar göstermektedir? Gelecek yazılarda bu konuları ana hatlarile ele alarak bu hususta umumi bir fikir vermeğe çalışacağız. Gayemiz bir kıymet hükmüne varmak değil, sadece içtimaî ve hukukî vakıaları müşahede etmektir.

---

(1) Meselâ Mussolini 27 ilkteşrin 1933 de Romada meşhur Venedik sarayı balkonundan halka hitab ederken: «Yolumuzdan dönmiyerek, sapmıyarak, Roma âdeti veçhile adım adım hep ileri gidiyor ve dünyada, şimdiye kadar tarihte hiç görülmemiş devam ve genişleme ve bir kavmin fikir ve irade kabiliyetinin açılıp serpilmesi halinde yapıcı bir inkılâbın misalini veriyoruz» demişti. (Bak: Marcel Ouessant, Karagömlekliler ihtilâli, tercüme: Haydar Rifat, İstanbul 1937 S. 210). Gene Mussolini faşizmin felsefesini yaparken bu siyasi akidenin «beşer hayatının şekillerini değil, muhteviyatını, insanı, seciyeyi, imanı yeniden yapmak» istediğini söyliyerek bunun bir inkılâb olduğunu belirtmek ister ki bu noktaya ve faşizmi irtica sayan diğer akidelere gelecek yazılarda işaret edeceğiz.

(2) Cemiyet bünyesindeki içtimaî adaletsizlikleri, Fransada restorasyon devrinin ruhî haletini ve hiçbir tarihin yazmadığı küçük olayları, kendine mahsus ironik romantik ve mistik bir görüşle Sefillerinde canlandırmış olan büyük edib, bu romanda Napolyon diktatörlüğünün kat'î inhidamile neticelenen meşhur Waterloo muharebesine tahsis ettiği faslın sonunda aynen şöyle demektedir: «Napolyonun bu muharebeyi kazanması mümkün müydü? Biz cevab veriyoruz ki: Hayır. Niçin? Wellington'un yüzünden mi? Blücherin yüzünden mi? Hayır. Allahın yüzünden.

Waterloo da galib bir Bonaparte, artık Ondokuzuncu asrın nizamı dahilinde olmazdı. İçinde artık Napolyonun yeri olmıyan bir takım diğer vakıalar hazırlanıyordu.... Bütün beşerî hayatiyete aid usarelerin bir tek kafada tekâsüfü, cihanın, bir tek adamın dimağına yükselişi, şayed devam etseydi, medeniyet için öldürücü olurdu» : (Les Miserables, deuxieme partie, livre premier, Waterloo, IX L'inattendu).

HEM NALINA HEM MIHINA

Medeniyet, mühendislik demektir

Evvelki gün, Yüksek Mühendis okulunun diploma verme töreninde bulundum. Söylenen nutukları dikkatle dinledim. Bizde mühendislik tahsilinin tarihçesini yapan mekteb müdürü Tevfik Taylanın verdiği tafsilâttan çok istifade ettim. İlk mühendislik tahsilinin, sanki pek utandırıcı bir günah veya suç işleniyormuş gibi gizli gizli yapılmasından, o taassub devirlerini yaşıyan atalarımız hesabına ben utanç duydum.

Galatasarayda, bir Turuku Muabir Mühendisliği şubesi açılıp kapandıktan sonra 60 yıl önce kurulmuş olan bugünkü mekteb, şimdiye kadar 1096 mezun vermiştir. İlk mezunlarından 80 yaşını geçmiş olan iki muhterem ihtiyar, evvelki günkü törende hazır bulunmakla beraber bu 1096 mühendisin kimbilir, ne kadarı imarına çalıştıkları aziz vatan topraklarının altında ebedî uykularını uyumaktadır., gene kimbilir, nekadarı emekliye ayrılmıştır.

Son sınıfta bulunan 64 gencden haziran devresinde 27 si mezun olmuştur. Geri kalanların hepsinin eylûldeki imtihanlarda mezun olmalarını ümid ve temenni ederiz. Bu 64 gencin hepsi mezun olduğu takdirde dahi, Türkiyenin istediği ve beklediği, muhterem Maarif Vekilimiz tarafından söylenen 6000 yüksek mühendisten hayli uzaktayız demektir. Bugün kaç yüksek mühendisimiz olduğunu bilmiyorum. 60 senede yetişmiş olan 1096 yüksek mühendise, bu 64 genci de ilâve edersek 1160 eder. 160 ının vefat ettiğini ve emekliye çıkarıldığını kabul edersek azamî 1000 yüksek mühendisimiz var demektir. Demek ki en az 5000 yüksek mühendis daha yetiştirmek gibi başarılması uzun ve çetin bir iş karşısındayız.

Bu rakamlar, aziz Millî Şefimiz Büyük İsmet İnönünün mühendisliğe ve teknik öğretime neden olağanüstü bir önem verdiklerini tam bir belâgatle ifade eder. En büyüğümüz, kendi oğulları Ömer İnönünü Yüksek Mühendis okuluna vermekle bu meslek erbabına nekadar büyük ihtiyacımız olduğunu belirtmek ve Türk gençliğini, yüksek mühendisliğe teşvik etmek istemişlerdir.

Artık, dünyamız, teknik dünyası olmuştur. Medenî insanların gündelik hayatı tamamile teknik bir hayattır. Eskiden mühendis diyince yol ve köprü mühendisleri hatıra gelirdi. Bugün ise hayatın hiç bir sahası ve insanların hiç bir mesleği yoktur ki orada yüksek bir mühendisin teknik çalışmalarına ihtiyac olmasın.

Garb memleketlerinde, bilhassa Amerikada, her işin başında mutlaka mühendisler, yüksek mühendisler vardır. Mühendislik, her meslekten fazla ihtisas şubelerine ayrılmıştır. Bu ihtisas şubeleri, medenî hayatın her mesleği, her işi kadar boldur. Her yeni keşif ve icad, yeni bir mühendislik ihtisas şubesi yaratmaktadır. Televizyon mühendisliği gibi.

Yalnız su değil yediğimiz ekmek bile, giydiğimiz kundura bile artık mühendislerin işi olmuştur. Çünkü fırının yerini ekmek fabrikası, kundura imalâthanesinin yerini kundura fabrikası almıştır. İçtiğimiz ve yıkandığımız suların su mühendislerinin himmetile temin edildiğini söylemeğe lüzum var mı?

O halde memleketin şiddetle muhtac olduğu 6000 yüksek mühendisi, sür'atle yetiştirmek için bugüne kadar yapılanlar, Ankara ve İstanbulda yapılmak üzere olanlar kâfi değildir. Kendisi de, «Mühendishanei Berrii Hümayun» da yetişmiş olan en büyüğümüzün direktifleri dairesinde bütün milletçe teknik öğretime azamî ehemmiyet verelim. Medeniyet mühendislik demektir.

CUMHURİYET
Nüshası 8 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	2250 Kr.	4050 Kr.
Altı aylık	1200 »	2500 »
Üç aylık	650 »	1400 »
Bir aylık	240 »	Yoktur

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

"GÂVUR MEMED"
«KARA YÜREK ÇETESİ»
Büyük tarihçi «ZİYA ŞAKİR» in sade ve güzel üslûbile yazılan bu şaheseri Ressam üstad «MÜNİF FEHİM» müstesna fırçasile canlandırmıştır.
FİATI 125 KURUŞTUR.
Sted Neşriyatı. Cağaloğlu Türbedar sokak No. 18 — İstanbul

HASAN
MEYVA ÖZÜ
Mide, barsak hastalıklarına, iştahsızlığa, hazımsızlığa, bulantı ve sancıya şifa verir Her yemekten sonra bir çorba kaşığı yarım bardak suda konularak içilirse inkıbazı defeder. 1 - 3 çorba kaşığı aç karnına yatarken veya sabah alınırsa müleyyindir. Fazlası müshildir.
HASAN deposu ve şubelerile eczanelerde bulunur

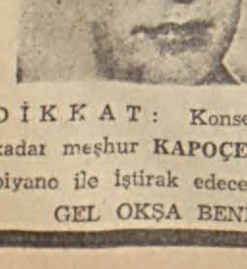

Bu Akşam
BEŞİKTAŞ Bahçesinde
Münir Nureddin
VE ARKADAŞLARI
Beşiktaş ve civar halkına ikinci büyük konserini veriyor. MÜNİR NUREDDİN ilk konserinde kendi tanburu ile söylediği şarkılarını yüzlerce istek üzerine yeniliyerek fevkalâde bir programla takdim edecektir.
DİKKAT: Konser gecesi programa ilâveten saat 8 den 9 buçuğa kadar meşhur KAPOÇELLİ orkestrasına Bayan FİKRİYE de piyano ile iştirak edecektir. Bir çok alâfranga yeni şarkılarla beraber GEL OKŞA BENİ şarkısını da okuyacaktır. Telefon: 42900

Çemberlitaş
Sinemasında
Bugün Matinelerden İtibaren
ÖLÜM Süvarileri
Meşhur heyecan ve sergüzeşt filmleri yaratan
BUCK JONES
ve
DİCK FORAN'ın
yarattıkları büyük macera filmi
30 kısım birden

Bugün Matinelerden İtibaren
ELHAMRA'da
2 büyük film birden
1-DENİZ KURDU
PİERRE RENOİR
2-ISSIZ ADA
Türkçe Şarkılı ve Sözlü

AKBABA
Yarınki sayısında:
MUSSOLİNİ
Yazan: YUSUF ZİYA ORTAÇ
PETROL!
Yazan: MİTHAT CEMAL Kuntay
AH BU TEKİR!
Yazan: SELÂMİ İZZET
Harikulâde Karikatürler, Şiirler

PAZARKAYA
Bir Türk firmasının
Kumaş Mağazasıdır.
Bekleyiniz.
?

GELİŞİ GÜZEL

Fransaya dair - Eskiye rağbet - Yıldırımdan şifa!

Fransaya dair

Bir İsviçre mecmuası, yarı harb, yarı sulh halinde yaşıyan işgal altındaki Fransaya dair bir takım resimler basmış. İki nevi resim var: Biri, yarını sabırsızlıkla bekliyen Fransız milletinin, için için yaşayışını gösteren sahneler; öteki, harab, aç, sıkıntıda Fransa.

Resimlerin biri, Ziraat Nezaretinin güzel bir buluşuna dair. Köylüyü, ziraat işlerinde tenvir edici mahiyetteki kitabları, onun ayağına kadar götürmek için bir seyyar kütübhane servisi ihdas etmişler. İçi kitab dolu kamyonetler, köy köy dolaşıp, köylüye kitab dağıtıyor.

Bir başka resim. Üçüncü mevki bir kompartımanda, başını pencerenin kenarına dayayıp uykuya dalmış bir genc kız. Resmin altındaki yazıdan anlıyoruz ki, Fransada, trenlerde yer bulmak, cennette köşk satın almak gibi zor bir iş haline gelmiş. On beş gün sonra hareket edecek olan bir trende yer bulmak için, sabahın beşinde, bilet gişesinin önüne gelip, bekliyenler kafilesinin en sonuna katılmak lâzım. Yataklı vagon biletleri de, kara borsaya intikal etmiş.

Bir resim daha: Masa başında yemek yiyen bir adam. Yanında, kara bir tavuk, bir çanaktan yem toplamakla meşgul! Bu resmin altındaki yazı da şöyle diyor: «Fransada yumurta bulmak kabil olmadığı için, şehirde, apartımanlarda tavuk besleniyor.»

Bütün bu resimlerin içinde, asıl bir tanesi var ki, muztarib Fransanın timsali denilebilir. Geri plânda, bombalarla yıkılmış, yalnız cephe duvarı ayakta bir bina. Etrafında, taş taş üstünde kalmamış. Ön plânda, yere çakılı bir tahta yafta görülüyor. Üzerinde bir isim ve adres. Vaktile, bu yaftanın yerinde bir ticarethane varmış. Bombalar, orayı harabezara çevirirken, o ticarethanenin bulunduğu binayı da yok etmiş. Yafta, ticarethane sahibinin, dükkânını, tezgâhını taşıdığı yeni adresi gösteriyor. Zavallı Avrupa. Böyle mezar taşlarile ne kadar dolu!

Eskiye rağbet

Okunsun diye, basılan gazetenin ve mecmuanın ömrü bir günlük. Arkasından, ya kesekâğıdı olmağa mahkûm, ya raf örtüsü.

Bir yerde okudum; Amerikadaki mecmua kâğıdları, bütün dünyaya yayıldıktan sonra, kesekâğıdile raf örtüsünü fersahlarla geride bırakan işlere yarıyormuş.

Malûm ya, Amerikada çıkan mecmualar, okuyucunun kolunu kötürüm edecek kadar ağır şeyler. 150 sahifeliği bile var. Kâğıdları da, hani şu kaymak kâğıdı dediğimiz bir cins kâğıd vardır, ondan.

Yeni dünyada selâmet ordusu adında bir cemiyet vardır. Okunmuş mecmuaları o topluyor, dünyanın dört tarafına sevkediyor. En fazla, Uzakşarka.

Uzakşark memleketlerinde, bu mecmua kâğıdlarının ne işe yaradığına gelince; bu cihet gayet meraklı.

Hung-Kong'da, külâh yapıyorlarmış. Kantonda, oyuncak, kestane fişeği, havaî fişeği gibi havaiyat. Yapma çiçek, hayvan tasvirleri gibi, pek zarif şekilde işlenmiş san'at eserleri vücude getirildiği yerler de var. Yeung - Kong'da, bu mecmua kâğıdları, deri taklidi bavulların içine astar oluyor, cam yerine pencerelere geçiriliyor.

Bu eski mecmualar, her sene Uzakşarktan Amerikaya milyonlarla dolar getirdiğine göre, acaba, okunmasın diye basılıp, sade ihracat malı olarak kullanılanları mı var?

Olabilir. Harb zamanlarında, kâğıd yokluğu yüzünden, okkaya satılan kâğıdlar, okunandan daha fazla para getiriyormuş.

Yazılı kâğıddan başlara külâh, ayaklar altına kestane fişeği yapmak dururken, varakı mihrüvefayı kim okur, kim dinler!

Yıldırımdan şifa!

İnsanların, günlük hayatları uğrunda, köle gibi kullanmadıkları tabiat kuvveti kalmadı gibi bir şey. Rüzgâr, fırtına, sel, yağmur, güneş, her şey, kendi haline bırakılırsa ya lüzumsuz kalıyor, yahud afet oluyor. Yerinde kullanılınca, insan emrinde çalışan, bedava bir dev! Yel değirmenini çeviren rüzgârdan, elektrik fabrikalarını işleten şelâlelere kadar, her tabiat unsuruna, âdem oğlu, böylece gem vurmuş. İçi elektrik dolu bulutların tepesine çıkıp, zorla yağmur yağdırma usulünü bile tatbik etmediler mi?

Şimdi, bu elektrikli bulutların suyundan değil de, ateşinden istifadeye doğru bir cereyan var. İlk adım atılmış, yıldırımlar, motör çevirecekmiş!

Bir Fransız âlimine göre, yirmi bin amperlik bir yıldırım, yirmi milyon volt hesabile dört yüz milyon kilovata, yani beş yüz milyondan falza beygir kuvvetine muadil. Bu kuvvetin, kendini en fazla gösterdiği yerler, radyo aktif kayalıkları olan bölgelermiş. Bu gibi yerler, yıldırımı pek fazla celbettiği için, çok sık düşen yıldırımları, bazı tertibatla, mütenavib cereyanlı bir endüstri muharrik kuvveti haline getirmek üzere - şimdilik henüz lâboratuvarda - tecrübeler yapılıyor.

Yıllardanberi, yeraltı işlerile uğraşan âlimler, «kömür bitiyor! Petrol kalmıyacak!» diye barbar bağırıyorlar. Varsın kalmasın! Yıldırımın kökü de kurumaz ya! Âdem evlâdı, bir zamanlar Tanrı diye taptığı gök ateşini, evvel Allah, şimdi kendine kul yapmağı öğrendi. Yer tükenirse, göğü yere indirecek!

H—V

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İtalyan düşünüş ve görüşü

İtalyan düşünüş ve görüşünden maksadımız, İtalyan milletinin düşünüş ve görüşü değil, bugünkü İtalyan hükûmetinin düşünüş ve görüşüdür.

Birleşik milletler, Mussolini'nin düşmesi üzerine İtalyaya kayıdsız ve şartsız teslim olmak teklifini tekrarladılar ve bu teklifin korkunç taraflarını gizlemek için ona «şerefli» sıfatını yamadılar. Sonra maksadın İtalyayı, Fransaya benzetmek, Fransa gibi İtalyanın her tarafını işgal etmek, İtalyanın hürriyetini baskı altında tutmak, İtalyan milletinin mukadderatını ele alarak onu istemediği yollara zorlamak olmadığını bildirdiler. Daha sonra bir adım daha atarak, esasen harbi istemediğini bildikleri İtalyan milleti ile elbirliği de yapmaktan çekinmiyeceklerini anlatarak teslim olmayı yaldızlamak için hiç bir teşebbüsten geri kalmadılar.

İtalyan hükûmetinin bütün bu tekliflere ve ihtarlara karşı verdiği gayriresmi cevab, İtalyanın tarafsızlaştırılmasını kabul edeceğini söylemekten ibaretti.

İtalyanın tarafsızlaştırılmasını ileri sürmek, İtalyan üslerinin, İtalyan kaynaklarının Birleşik milletler tarafından kullanılmaması, İtalyanın Almanyadan harbi uzaklaştırmak içiçn bir engel gibi gerilmesi, İtalyanın harbden çekilmesi yüzünden Almanyanın harb durumunu tadil etmemesi ve Balkanlardan çekiltmemesi demektir. Yani İtalya harbe iştirak ederek Almanyaya yaptığı yardımı, harbe iştirak etmeden de devam ettirmek fikrinde olduğunu göstermiş oluyor.

Birleşik milletlerin bu fikirde olan bir İtalyan hükûmeti ile anlaşmalarına imkân bulunmadığı şüphe götürmez. Çünkü Birleşik milletlerin en bellibaşlı hedefi, harbi Almanyaya yaklaştırmak, Almanyayı ve müttefiklerini mümkün mertebe yakından bombardıman etmek ve böylece harbi kısa kesmektir.

Bu yüzden Müttefiklerin yeniden askeri tazyik yapmalarından ve daha müläyim bir hükûmetin İtalyada işbaşına gelmesini temin etmekten başka bir çaresi kalmıyor. Müttefikler de Sicilyada taarruza geçtikleri gibi İtalyan karasını yeniden bombardıman etmeğe başladılar.

İtalyaya kayıdsız ve şartsız teslim olmanın ilk teklifi sırasında, hiç bir milletin teslim olmayı kabul etmiyeceğini ve buna karşı gelmek için elinden gelen her şeyi yapacağını, hatta bu teklifin en ölgün millete dahi yeni bir hız vereceğini anlatmıştık. Bu yüzden İtalyanın bu şarta karşı koymak için sarfettiği gayreti, kat'iyyen yadırgamadık ve yersiz görmedik. Fakat İtalyada harb fikrinin hâkim olduğunu söylemeğe de imkân yoktur. talyan milleti, hayırlı bir netice alamıyacağı bu muharebeden kurtulmak ve normal hayata dönmek iştiyakı ile çırpınıyor. İtalyan milleti teslim olmanın âr ve hicabı ile beraber teslim olmamanın zarar ve felâketlerini düşünmekte ve bu birbirine aykırı durumlar karşısında derin bir şaşkınlık geçirmektedir.

Bu şaşkınlığın uzun süreceğini sanmak, beyhudedir. İtalyan milleti, ister istemez bir karar verecektir. Bunu belki bugün verir, belki yarın! Fakat bu kararın sulh lehinde olması çok muhtemeldir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Acı bir kayıb

Bayan Zübeyde Tokgözün eşi, Siyasal Bilgiler okulu mezunlarından Şinasi Tokgöz ve Tıbbiye talebesinden Kemal Tokgöz ve Bedia Acarın babaları, Burdurda müteahhid Ali Tokgözün ağabeysi ve Söğüd kaymakamı Yusuf Acarın kayınpederi, Maliye Vekâleti vergiler temyiz komisyonu azasından ve İsparta eşrafından Hacı Mustafa Beyzade

TAHSİN TOKGÖZ

müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak dün rahmeti rahmana kavuşmuştur. Cenazesi 4/8/943 çarşamba günü öğleden sonra kaldırılarak ikindi namazını müteakıb Beyazıd camiinde namazı kılındıktan sonra Edirnekapı şehidliğindeki ebedi istirahatgâhına tevdi olunacaktır. Ölüye rahmet ve kederdide ailesine başsağı dileriz.

SADİ TEK TİYATROSU

Bu gece Muammer Karaca birlikte Üsküdar Bağlarbaşı Çirağan sinemasında (AH ŞU KAYNANAM) Vodvil 3 perde

Etna meydan muharebesi

Müttefik taarruzu şiddetle devam ediyor– Dün de 4 şehir alındı – Katania çevriliyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Kanada kıt'aları mühim bir şehir olan Regalbuto'yu işgal etmişlerdir.

Daha şimalde Nicosia - Mistretta yol hattının doğusu istikametinde ilerliyen Amerikan kıt'aları Capizzi ve Gerani'yi zaptetmişlerdir.

Müttefikler Kataniayı arkadan çevirdiler mi?

Londra 3 (a.a.) — Bu sabah erkenden alınan haberlere göre Sicilyada Müttefiklerin son taarruzu muvaffakıyetle devam etmektedir. 8 inci ordu, şiddetli Alman karşı taarruzlarını püskürttükten sonra Etna istikametinde ileri hareketine devam ederek Catane şehrinin arkasına düşmüştür. Geri çekilmekte olan Mihver kıt'aları malzeme ve erzak depolarını havaya uçurmaktadırlar.

Cephenin merkez kesiminde Triona ve Randozza istikametinde ilerliyen Kanada kuvvetleri Catane müdafilerinin arkasını çevirmektedirler.

Mr. Churchill harb vaziyetini izah ediyor

Londra 3 (a.a.) — Bugün Avam Kamarasında beyanatta bulunan İngiliz Başvekili Mr. Churchill Sicilyada harb durumunu izah etmiştir.

«— Sicilyada umumî taarruzumuz pazar günü öğleden sonra, başlamıştır. Dün muharebeler devam etmiştir. Aldığım raporda harekât müsaid bir şekilde başladığı kaydedilmektedir. 78 inci tümen şiddetli sokak muharebelerinden sonra Centuripa'yı zaptetmiştir.

50 inci tümen sağda iyi terakkiler elde etmektedir. Solda bilhassa haşin olan bir mukavemetten sonra Kanadalılar Regalbuto'yu işgal etmişlerdir. Daha şimalde 7 nci Amerikan ordusunun dün akşam Troina'ya girdiği söylenmektedir. Sahil yolunda düşmanın geniş tahribatına rağmen ileri hareketimiz devam etmektedir.

Avam Kamarasına şunu söylemek isterim ki geçen hafta vaziyet sakin gibi göründüğü sıralarda cepheye mühim takviyeler gönderilmiştir. Cephede şimdi mühim topçu kuvvetleri ve her nevi silâh ve cepane vardır.

General Alexander, harekâtı bizzat idare ediyor. Kuvvetlerimizin iyi olduğuna zannedersem inanabiliriz.»

İtalyan tebliği

Roma 3 (a.a.) — Sicilyada düşman, taarruzlarını cephenin cenub kesimine kadar yaymıştır. Bu kesimde çetin muharebeler olmaktadır.

Napoli şehri ve civarile Sicilya ve Sardunyada bir çok mahaller düşmanın hava akınlarına uğramıştır. Hava bataryalarımızın ateşile 6 bomba uçağı tahrib edilmiştir. Sardunya üzerinde çift motörlü 12 düşman uçağı düşürülmüştür.

«Etna meydan muharebesi»

Berlin 3 (T.P.) — İngiliz ve Amerikan kuvvetlerinin yeni taarruzlarile başlamış olan «Etna meydan muharebesi» Sicilyadaki savaşların yeni bir safhaya dahil olmuş bulunduğunu göstermektedir. Düşmanın bu taarruzu, Amerikan Generali Patton'un şimaldeki kıt'alarının ileri hareketini kolaylaştırmak gayesile orta kesimde Alman - İtalyan cephesine karşı yapılmaktadır. Kanadalı ve Amerikalılar saatlerce hazırlayıcı topçu ateşinden sonra ve büyük hava kuvvetlerile destekliyerek taarruza geçmişlerdir. Nicosia ve Regalbuto civarında şimdiye kadar görülmemiş olan çetin ve şiddetli muharebelerde, düşman en yüksek zayiat pahasına savaşmakta ve Katania civarında muvaffak olamadıkları yarma teşebbüsünü bilhassa Nicosia civarında vücude getirmek istemektedir. Amerikalılar çok üstün kuvvetlerle ve müteaddid uçak teşekküllerile fevkalâde bir surette desteklenmek suretile taarruz etmektedirler.

Bir günlük harekâtta 23 uçak tahrib edilmiştir.

İtalya hâlâ bir karara varamadı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Roma hâlâ heyecanlı günler yaşıyor

Roma 3 (E.P.) — İtalyanın başşehri hâlâ bayraklarla donanmış bulunmaktadır. Seyrüsefer askerî devriyeler tarafından kontrol edilmektedir. Resmî ve umumî binalar, meydanlar ve gazete idarehaneleri askerî muhafaza altındadır. Bununla beraber şehirde sükûn ve asayiş hüküm sürmektedir. Geceleyin sokağa çıkma müsaadesi bir saat azaltılmıştır. Vakit vakit muhtelif rivayetler dolaşmaktadır. Bunun başlıca sebebi Romanın ve bu itibarla Roma matbuatının şimalî İtalya ile telefon irtibatından mahrum olmasından ileri gelmektedir. Roma gazetelerinde sansürün çıkardığı yazılardan kalma boşluklar devam etmektedir.

Londra, şimal İtalyada kargaşalıkların devam ettiğini söylüyor

Londra 3 (a.a.) — Örfi idareye rağmen şimal İtalyada sulh lehinde nümayişler devam ettiği bildirilmektedir. Faşist partisine mensub Bevillacque ve Bevione isimlerinde Torino'lu iki milyoner, halk tarafından linç edilmiştir. Alınan bir habere göre Milâno'da faşistlerin son iki mukavemet merkezleri karabinierlerin müdahalesi sayesinde bertaraf edilmiştir. Yapılan çarpışmada 50 den fazla ölü ve yaralı vardır. Polis, bu mücadele esnasında göz yaşartan gaz kullanmıştır.

Ovra'ya mensub olup Milâno'nun üniversite mahfillerine iltica etmiş olan başka bir faşist grupu da halk tarafından fena muamelelere maruz kalarak bulunduğu yerden çıkarılmıştır.

Amele nümyişlerine iştirak etmiş olan bir çok askerleri tevkif etmek üzere karabiniyeri takviyeleri acele olarak Milâno ve Torino'ya gönderilmiştir.

İngiltereden maden mütehassısı getirilecek

Ankara 3 (Telefonla) — Bazı maden tesislerimizde çalıştırılmak üzere İngiltereden mütehassıslar getirtilmesi düşünülüyor. Bu hususta konuşmalar yapılmaktadır.

Yurdumuza inen Amerikalı pilotlar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Fakat bu yaralılardan biri, yarası ağır olduğundan ölmüş ve cenazesi defnedilmiştir.

Gözaltı edilen Amerikalı pilotlar Ankaraya getirilmektedir.

Ankara - Eskişehir arasında feci bir tren kazası

Ankara 3 (Telefonla) — Dün akşamki ekspres Esenkent'e yaklaştığı sırada feci bir kaza olmuş, Kesikbaş mevkiinde, buğdayını değirmende öğüttükten sonra arabasile köyüne dönmekte olan bir köylünün ölümile neticelenmiştir. Zavallı köylü şosenin demiryolunu katettiği kısımdan geçerken, treni görerek kendisini arabadan fırlatmış, lokomotif de arabayı parçalıyarak sürüklemiş, tren derhal durdurulmuş, ağır yaralı olan köylü trene alınarak ilk tedavisi yapılmışsa da, Polatlıya yaklaşıldığı sırada ölmüştür. Hâdiseden telgrafla haberdar edilen Polatlı Müddeiumumisi kaza hakkında lüzumlu tahkikatı yaptıktan sonra, ekspres yoluna devam etmiştir.

Macar Başvekilinin oğlu memleketimize niçin geldi?

Budapeşte 3 (T.P.) — «Christoph Von Kallay» ın Türkiyeyi ziyareti münasebetile, Macar resmî makamları atideki tavzihte bulunmaktadır: «Ayni zamanda Başvekâlet hususî sekreterliğini yapan Macar Başvekilinin oğlunun, tatil zamanını geçirmek maksadile Türkiyede bulunmuş olması meselesi, hakikate uygun değildir. Zira Christoph Von Kallay, Kralî Macar hariciyesinin alelâde bir kuryesi sıfatile Türkiyede bulunmaktadır. Haddi zatında bu nevi genc kuryelerin yabancı memleketlere gönderilmeleri usul ve nizama muvafıktır» denilmektedir.

Çember stratejisi

(Başmakaleden devam)

ların bu neo-çemberleme stratejisine büyük ümid bağladıkları anlaşılıyor. İtalyada son on gündenberi olan biten değişiklikler de onlara büsbütün cesaret vermişe benziyor. Mussolini'nin çekilmesinden itibaren bir hafta müddetle İtalyaya karşı ateş kesmeleri, Müttefiklerin, kendi plânlarına karşı duydukları inancın bir ifadesidir.

Fakat bugüne kadar iyi işliyor görünen bu strateji acaba bundan sonra da ayni tempo ile yürüyebilecek mi?

Bir taarruzun muvaffakıyeti, zaman ve mekân unsurlarile sıkı sıkıya bağlıdır. Hava akınlarile üç ay içinde Mussolini ve faşizm devrildi, fakat henüz devrilmiyen İtalyanın ne zaman ve ne şekilde devrileceği bilinmiyor. Umumiyetle tahmin olunduğuna göre, hava akınları dayanılamaz bir hal alırsa, İtalyada anarşi başgösterecek ve Almanyaya doğru yürümek için Alman ordusunun çökmesini bekliyen Demokrasiler, daha yola bile çıkmadan, kuvvetlerinden mühim bir kısmını yarımadaya ayırmak zorunda kalacaklardır. Halbuki daracık İtalyaya karşılık geniş ve dağınık Almanyanın endüstri kaynaklarını tahrib etmek, çok daha büyük gayretlere bağlıdır.

Bu gayretlerin bedavadan harcanmadığını da düşünmelidir. İstihsal kabiliyeti nekadar yüksek olursa olsun, Anglo-Sakson hava silâhının taarruz gücü nihayet zamanla ve ihtiyat kuvvetlerinin nisbetile kayıdlıdır. Aradaki nisbet şimdilik hesaba uygun düşse bile, koruyucu silâhlar Almanyada daha iyi neticeler almağa başlarsa, yarın bu nisbetin değişmiyeceğini kim temin edebilir?

Kara ordularının da, çember stratejisile kendilerine verilen yardımcılık vazifesinden daha ağır yüklerle karşılaşmaları yarın çok beklenebilir. Avrupaya ayak basan Anglo-Sakson orduları bu yükü kaldıramadığı takdirde harb hareketlerinin ne şekilde gelişeceğini şimdiden kestirmek imkânsızdır.

NADİR NADİ

Sovyetlere cevabımız

(Baştarafı 1 inci sahifede)

radof eliyle hükûmetimize verilen notaya Hariciyemiz tarafından bir cevab hazırlandığı ve bunda tarafsızlık politikamızla devletler hukuku arasındaki sıkı münasebetin ciddiyetle belirtildiği öğrenilmiştir.

Hariciye Vekilimiz İstanbulda

Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu, refakatinde Hususî Kalem müdürü Şadi Kavur olduğu halde dün Ankaradan şehrimize gelmiş ve Haydarpaşa istasyonunda karşılanmıştır.

Hariciye Vekilimiz, dün öğleden sonra Moda Deniz kulübünde İspanya ve Portekiz sefirlerile İtalya sefareti işlerini tedvir etmekte olan büyük elçilik müsteşarına bir kokteylparti vermiştir. Bu kokteylparti saat 15,30 dan 19 a kadar devam etmiştir. Hariciye Vekilimiz saat 19 da Moda Deniz kulübünden ayrılmış ve Floryaya gitmiştir.

Mesele İsviçre meclisinde konuşulacak

Berne 3 (E.P.) — Berner Bund gazetesinin verdiği bir habere göre iltica hakkı meselesi meclisin gelecek toplantısında görüşülecektir. Gazete, İsviçre kanunlarına göre iltica hakkının İsviçrenin diğer devletlere karşı ancak bir hakkı olduğunu, fakat bir taahhüd teşkil edemiyeceğini belirtmektedir.

Gazete diyor ki:

«Roosevelt'in tarafsız memleketleri ikaz mahiyetindeki beyanatının efkârı umumiyede yaptığı ilk tesir, İngiliz ve Rus hükûmetlerinin de bu tarazda notalar verdiği hakkındaki haberle bir kat daha kuvvetlenmiş bulunmaktadır. Roosevelt'in bu tavsiyesini dünya matbuatına aksettirmek suretile yapması nasıl kötü bir tesir bırakmışsa, İngiliz ve Sovyet hükûmetlerinin notaları da ağır tesir yapmıştır.»

Portekizde grevler

Lizbon 3 (T.P.) — Gazete makalelerinden, Portekizin muhtelif yelrerinde grevlerin devam etmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Peşte elçimiz geliyor

Budapeşte 3 (T.P.) — Budapeşteden ayrılan Türk orta elçisinin Macar - Türk dostluk cemiyetinde Türk edebiyatı hakkında verdiği konferans Macar ve Fransız lisanile tabedilmiş bir halde neşredilecektir.

Mius cephesinde

Dört gün süren bir meydan muharebesi sonunda...

(Baştarafı 1 inci sahifede)

4 günlük meydan muharebesinin neticesi

Berlin 3 (T.P.) — Dört gün kadar süren bir meydan muharebesinde Alman kıt'aları Mius cephesinde üstün bolşevik kuvvetlerine karşı büyük bir zafer kazanmıştır. Bunun ehemmiyeti bir Sovyet ordusunun tamamen imhasındadır.

Sovyetlerin kanlı zayiatına rağmen Alman zayiatının cüz'î derecede olması zaferin kıymetini o nisbette artırmaktadır. Bielgorod civarında da mevzii bir teşebbüsle Sovyetlerin evvelce açmış olduğu bir gedik kapatılmıştır.

Orel meydan muharebesi

Berlin 3 (T.P.) — Orel'den cenub batısında bolşevikler 2 ağustosta yeni getirdikleri piyade, tank ve tayyareci kuvvetlerile, yarma teşebbüslerine devam etmişlerdir. Yerlerinden kımıldayan Alman kıt'aları hava silâhının müessir yardımile ve ağır çarpışmalarla bolşeviklerin bu hareketlerini önlemişler ve muvakkaten kaybedilmiş olan araziyi mukabil taarruzla yeniden zaptetmişlerdir. Orel münhanisinin diğer cephelerinde de müteaddid düşman hücumları akamete uğratılmıştır. Sovyetler yüksek sayıda insan ve malzeme zayiatına uğramışlardır. Ladoga gölünün cenubunda bolşevikler şiddetli topçu bombardımanını müteakıp bir çok tümenlerle ve tank alaylarile kuvvetli hava silâhları himayesinde yeniden taarruza girişmişlerdir. Fakat Alman kıt'aları bütün bu taarruzları çetin savaşlarla veya mukabil hücumlarla tardetmişlerdir.

Kuban köprü başında

Berlin 3 (T.P.) — Kuban köprübaşında bolşevikler 2 ağustosta muhtelif mahallerde yeni mevzii hücumlar yapmışlarsa da bütün bu taarruzlar Alman kıt'alarının müdafaa ateşi karşısında durdurulmuştur. Mius'ta Alman kıt'aları karşı taarruzlarına muvaffakiyetle devam etmişler ve bolşeviklere yeniden ağır zayiat verdirmişlerdir. Donetz cephesinde Alman birlikleri bolşeviklerin müteaddid mahallî taarruzlarını akamete uğratmışlardır.

Mius'ta Almanlar 15,000 esir aldılar

Berlin 3 (D.a.D.) — Mius cephesinde taarruzlarına devam eden Alman zırhlı tümenleri, Sovyetlerin ileri sürülmüş bir cephe çıkıntısını bertaraf etmek üzeredir. Burada kısmen çevrilmiş olan Sovyet kuvvetlerinin müdafaası zayıflamağa başlamış ve şimdiye kadar 15,000 den fazla esir alınmıştır.

Sovyet tebliği

Moskova 3 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

Orel istikametinde kıt'alarımız taarruzlarına devam etmişlerdir.

Orel'in şimalinde ve şimal batısında hücum eden kıt'alarımız 42 meskûn yer işgal etmişlerdir.

Donetz havzasında, Voroşilovgradın cenub batı bölgesinde kıt'alarımız düşmanın büyük tank ve piyade kuvvetlerile yaptığı hücumları püskürtmüşlerdir. Kıt'alarımız düşmana ağır kayıblar verdirerek bütün hücumlarını püskürtmüşlerdir. Topçularımızla piyademiz bir günde 29 Alman tankı tahrib etmişlerdir. Başka bir kesimde Sovyet kıt'aları 32 Alman tankını tahrib etmiş ve iki bin kadar Alman subay ve erini öldürmüştür.

Leningrad cephesinde kıt'alarımız düşmanla karşılıklı ateş teati etmişlerdir. Yapılan 10 hava muharebesinde tayyarecilerimiz 19 Alman uçağı düşürmüşlerdir.

Hamburg'a yeniden hücum edildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

servislerine mensub iki uçağımız dönmemiştir.

Berlin tahliye mi ediliyor?

Stockholm 3 (a.a.) — Berlinde şimdi bir panik havası esmektedir. Halk Berlinin de Hamburg gibi büyük akınlara uğramasından korkmaktadır.

Bazı telgraflardan anlaşıldığına göre Berlin çok yakında boşaltılacaktır. Dün Hamburg milliyetçilerini taşıyan trenler Berlinden geçmiştir. Şimdiye kadar 500,000 kişinin Hamburg'dan ayrıldığı tahmin ediliyor.

Ploesti'de 263 ölü ve yaralı var

Bükreş 3 (a.a.) — Rador ajansı bildiriyor:

Pazartesi günü neşredilen bir tebliğe göre ağustosun birinci günü saat 13 ile 16 arasında uçarkale tipinde 125 Amerikan uçağı petrol bölgemize hücum etmişlerdir. Rumen ve Alman hava müdafaası sayesinde yalnız bir uçak teşkili hedeflerin üzerine gelebilmiştir. Şimdi tesbit edilmekte olan hasarlar bilâhare bildirilecektir. 147 yaralı ile 116 ölü vardır. Bunlardan 63 ölü ile 60 yaralı havada tutuşan bir Amerikan uçağının, damına düştüğü Ploesti hapisanesindeki mahpuslar arasındadır. Şimdiye kadar 36 düşman uçağının düşürüldüğü tesbit olunmuş ve 66 Amerikan tayyarecisi esir edilmiştir.

Kral ile Ana Kraliçe Helena ağustosun ikinci günü Camppina - Ploesti bölgesini gezmişler ve düşman akını neticelerini yerlerinde görmüşlerdir.

Mareşal Antonesko da bombardımanı müteakıb bu mıntakayı ziyaret etmiştir.

Hücum eden tayyarelerin yarısı üslerine dönmemiş

Berlin 3 (T.P.) — Alman tebliği:

2 ağustos günü evvelce haber verilen Rumanya petrol sahasına yapılan akında, düşman hava teşkilleri muvaffakıyetsizliğe uğramışlardır. Düşmanın zayiatı artık sayılmış olduğu üzere 52 tayyaredir. Yabancı basının verdiği haberlere göre, 15 bombardıman uçağı bitaraf memleketlere iniş yapmıştır. Bu suretle tesbit ettiğimize nazaran, düşmanın hücum eden uçaklarının yarısı üslerine dönmemiştir.

MÜHENDİS
ve Sanayi Mektebi Mezunu Alınacak
MAMAK GAZMASKE FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:
Fabrikamızın boya ve galvaniz servisi için 100 - 140 lira ücretle bir Sanayi mektebi mezunu;
Dikiş ve montaj servisi için 120 - 210 lira ücretli bir mühendis veya Sanayi mektebi mezunu.
Soğuk demir ve kaynak ve döküm atölyeleri için 120 - 170 lira ücretli bir mühendis veya Sanayi mektebi mezunu alınacaktır.
Her birine ayrıca mesken bedeli, fevkalâde zam ve mühendis mevkiindekiler için de ayrıca birer er tayin bedeli verilecektir.
Taliblerin Müdürlüğümüze müracaatleri ilân olunur.

İPEK, YÜN VE PAMUK
Dokuma fabrikaları ve el tezgâhları için
Dokuma Tarakları, Gücü Telleri ve Gücü Çerçeve
AKSAMI depomuzda mevcuddur.
TALÂT ERLER
Bankalar caddesi, Nazlı han İkinci kat. Galata — İstanbul
Telefon: 43811 — Telgraf: BUYUK — İSTANBUL

Hâdiseler Arasında — FELEK

Bizim kiremidlerin dili

Fındık sever misiniz?

Ben evvelden severdim. Hatta fındıkçıları da severdim. Bütün dik yokuşlarına rağmen sade Fındıklıyı değil, içinde ne miktar kakao bulunduğu yapanların dahi meçhulü olmasına rağmen fındıklı çukulataları da severdim. Hele fındık kurduna bayılırdım. Ve nihayet bütün kadın okuyucularımın, aşinalarımın ve henüz tanımadığım yüz binlerce hanımın tiksintilerine rağmen fındık sıçanına karşı da sempatim vardı. Lâkin bütün bu sevgi ve sempatiler iki olayla kolayca silindi. Şimdi her fındık gözüme bir kurşun gibi görünüyor.

Bu olaylar nedir?

Hatırlarda olmalıdır ki geçen yaz fındık rekoltemiz iyi; fakat piyasamız kötü idi. Büyük fındık müşterileri olan Avrupa çukulata fabrikalarının harb yüzünden, ham madde kıtlığından işleri kesadlaştığı için bizim fındıklar dışarı satılamadı. Buna nakliye ve kambiyo güçlükleri de binince fındıklar cebimizde kaldı. Bu durum fındıkçılarımızı o derece nevmid etmişti ki yaptkları bir «toplantı» da İstanbulun ekmeğine fındık karıştırılmasını istemişlerdi. Hey gidi günler! Aradan az zaman geçmeden şekere zammoldu, üzüm bu yüzden yükseldi, nohuddan un yapıldı, leblebi pahalılandı. Amerikan fıstığı dediğimiz yer fıstığından ihracat yapıldı. Fındık da kendine geldi, kendinden geçti. Haniya o müşteri bulamadığından dolayı ekmeklere karıştırılmak istenen fındık perakende olarak iki liraya satıldı (Hâlâ da satılıyor ya!) Bu kış bana bir fındıkçı dedi ki:

— İstanbulda günde yirmi ton fındık sarfediliyor. Mal yetiştiremiyoruz. Memnun olalım değil mi? Şüphesiz. Lâkin vaktile alıcısız kaldığı zaman ekmeklerimize karıştırılmak suretile himaye taleb eden fındıklar da bize bu oyunu etmeli, kilosu iki liraya çıkmalı mıydı? Biz neceberi mahsulâtımızı kazık halinde yiyeceğiz?

İşte beni fındıktan soğutan hâdisenin biri bu oldu.

İkincisi daha ziyade şahsî.

Üsküdarda babadan kalma bir köşküimüz var. Etrafı duvarla çevrilidir. Eski mal sahibi duvar kenarlarına fındık ağacları dikmiş. Daha fındıklar yeni doğuyor; çağla halinde. Buna rağmen bizim fındıklara sarkıntılık olmadan gün geçmiyor. Fındık kaç paralık şey? Hele ham fındık! Lâkin fındık çalacağız diye duvarın kiremidlerini kırıyor, bozuyor, hatta sokağa düşerse aşırıyorlar. Ne kötü. tanesi yirmi beş kuruş da mı etmez? Üstelik bir avuc fındık için hırsızlık idmanı da ediyorlar. Valideye sordum.

— Anne! Bu kiremidler her sene böyle bozulur muydu?

— Hayır evlâdım, dedi. Geçen sene iki defa oldu. Birinde vişne çaldılardı, ötekinde incir. Bu yaz altı defadır kiremidler bozuluyor.

Biz burayı alalı yirmi seneden fazladır. Aldıktan sonraki vukuatın verdiği derslerle duvarların üstüne dikenli tel gerdik. Bahçeye de bir çomar bağladık. Üstelik kalabalık bir ailenin göz kulak olmasını da temin ettik. Geçen sene iki defa kırılan kiremidler, bu sene daha incir mevsimi gelmeden altı defa kırıldı. Eğer bu kiremidleri dinliyecek olursak yemş hırsızlıklarının artmakta olduğuna inanmak gerek.

Son zamanlarda ikinci defadır okuduğum bir roman var. Bir İtalyan muharririnin eseri. Harbi kaybettiler diye haklarını yemiyelim. İtalyanlarda bilhassa psikoloji ve insanın ruhi hüviyeti hakkında kıymetli eserler yazmış âlimler, muharrirler vardır.

Bu romandan aynen tercüme ettiğim aşağıki satırları birlikte okuyalım: Bir kaç zaman birbirinden ayrı düştükten sonra buluşan iki arkadaş konuşuyor:

«— Evet! Yarım milyonluk partiyi vurduğunu işittim. Kat'iyyen hayret etmedim. Bir adamın hırsızlık etmesinde şaşılacak bir şey yoktur. Ben bilâkis çalmıyan adama şaşarım. Çünkü her ferdin nefsinde bilkuvve bir hırsız uyur.

— Bana fırsat, cesaret verdi. Evvelce ben daima namuslu idim.

— Biliyorum, biliyorum. Dostum Marco Ramperti namusluluk için «uzun vadeli bir sinsiliktir» der. Ne ise şimdi ne yapıyorsun?»

Ben bu romancının fkrinde değilim; lâkin iki şeyden birisine karar vermemiz lâzım:

Ya duvar kenarındaki yemişleri, tarlalardaki dutları sökmeli, mağazalardaki vitrinleri, bankalardaki gişeleri kapamalı. Tâ ki ferdin başını döndürmesin ve ona çalmak hevesini vermesin!.

Yahud hırsızlığın fena şey olduğunu unutanlara öğretmeli. Okuyanlara bir ahlâk dersi olarak, okumıyanlara, haramdır diye bir din tehdidi olarak..

İşte ben bu iki sebebden dolayı fındıktan soğudum.

B. FELEK

Mebrure Sami Koray
GÖNÜL CEHENNEMİ
Talihleri birbirine düğümlenmiş nasibsiz varlıkların iç cehennemini, engin bir duygu ve duyuruş çağlıyanile anlatan bu eser, yaşanmış bir aşk ve bir aile facıasını bütün acılığile safha safha gözlerimizin önüne sererken, seçkin romancı Mebrure Sami Koray'ın san'at kudretini bir kere daha abideleştirmektedir.
Muharrir, mahkeme dosyalarına geçmemiş, hiç kimse tarafından bilinmemiş çifte bir cinayetin azabını taşıyan kahramanını, akıcı ve heyecanlı bir üslûbla dile getirmektedir. «GÖNÜL CEHENNEMİ» edebiyatımızın en üstün romanlarından biridir.
300 sahife, 150 kuruş.
REMZİ KİTABEVİ

Topuzun Kısmeti

Yazan **Mahmud Yesari**

No. 12

Koço — Hık! *Hık!

Vahan — Helbet!

Hacı — Burada, kimse bize tebelleş olmadı. Vakit yaklaşıyor. Teker teker çıkarız. Piyango yerinde de ayrı ayrı otururuz.

Koço — Ne!

Vahan — Helbet!

Paskal — (Rakı getirir:) Mösyö Koçoya Muammer Beyden.

Hacı — Şemsiyeyi kolla!

Koço — (Ayağa kalkar, selâmlar:) Şerefinize.

Hacı — Muammer Bey, uğuru kaçırıyor galiba!

Koço — Hık! Dokunma keyfine Muammer Beyin.

Hacı — Ama, bizim keyfimiz kaçacak. Yavaş yavaş kalkalım!

Vahan — Bizden birimize çıkarsa?

Koço — Hık! Hık! Hık!.

Hacı — Çıkmadı! Çıkmadı! Kalkalım. Köşebaşında ayrılırız. Ama, piyango yerinde, birbirimizi gözden kaybetmiyelim.

Koço — Ne!

Vahan — Helbet!

(Üç ahpab çavuşlar, çıkarlar.)

Paskal — (Arkalarından:) Gelecek seneye de, buyurun beyler!

Hanende Yaşar — Allah, hovardaları eksik etmesin.

Muammer Ağabey — Yaşayın beçocuklar... Yaşara, benden bir duble!

Hanende Yaşar — (Ayağa kalkar, temenna eder:) Vallahi mahcub ediyorsunuz Muammer Bey.

Muammer Ağabey — Keyfine bak.

Hanende Yaşar — (Gelen kadehi kaldırarak:) Şerefinize..

Muammer Ağabey — Yaşayın çocuklar!

III

?

Yılbaşı piyangosu çekilmiş. Gişeler, büyük ikramiyeler yazılı levhaları asmışlar. Halk, «dünya gözile görebilmek için» birbirini çiğniyor. Ümid dünyası.

Karanlık kaldırımda bir gölge. Yürüyecek, yürüyemiyor. Gerileyecek gerileyecek, yemiyor. Çantasını göğsüne bastırmış, sayıklıyor:

— Vay uğursuz oğlu uğursuz... Kismete bak!.. Vay uğursuz oğlu uğursuz... Kismete bak...

Kaldırımda üç gölge belirmiştir. Üçünün adımları endazeli, sesleri ayarlıdır:

— Büyük ikramiye kime çıktı, öğrenemiyecek miyiz?

— Öğrenemezsem çıldırırım.

— Tek bacaklı yan çizdi.

— Mürüvvet teyze, boş verdi.

— Yüz milyon da kuş!

Biraz geride, üç gölge daha belirmiştir. Gölgelerine basarak yürüyorlar ve kendi seslerinden korkuyorlar:

— Bayiler, bizi atlatırlar ama, gazetecileri atlatamazlar.

— Helbet!

— Hık!

— Burada bir iş çıkacağa benziyor. Gazeteciler, koku almışlardır.

(Üç ahpab çavuşlar, ağır ağır yaklaşmışlardır.)

Hacı Rükneddin — Ooo, ne tesadüf! Bütün ahpablar, burada. İşler yolunda mı Sabatay Efendi!

Sabatay — Hacı Efendi, işler karıştı.

Koço — Hık!

Kandemir — Büyük ikramiye, bir küfeci hamala çıkmış.

Koço — Hık! Hık! Hık! Hık! Hık.

Hacı — Kolay susmaz. Biz konuşalım Bu hamal nere de?

Sabatay — Balıkpazarında bir ardiye kapısında. Yüfesini başının altına koyup yatıyor.

Hacı — Kısmet işte!

Sabatay — Han kapısında yatan bir adama yötürüp de yüz bin lirayı nasin veririm?

Hacı Rükneddin — Sabatay Efendi, çocuğun emanetini götür, ver.

Sabatay — Apartımanda, evde otursa bir moşteriye çıksaydı, yötürecektim, bahşişimi de alacaktım. Topuzdan ne alırım. Balıkpazarına naşin giderim?

Hacı Rükneddin — Lüzumsuz şans olmaz. Takdiri ilâhide elbette bir keramet vardır.

Vahan — Helbet!

Koço — Hık!

Hacı Rükneddin — Çocuğun parasını vereceksin ya?

Sabatay — Nasin vermem! Ben, onorabl iş yaparım.

Hacı Rükneddin — Peki, ne duruyorsun? Hep buradayız. Kalkıp beraber gidelim. İnsaniyet etmiş oluruz. Evet, çok büyük iyilik, insaniyet etmiş oluruz.

Sabatay — (Şüphede:) Anamadim. Ne yapmış oluyoruz?.

Hacı Rükneddin — Bu küfeci oğlan, ardiye kapısında yatıyor. Demek ki kimsesi yok. Sonra, yer bilmez, yurd bilmez. Balıkpazarında onun elindeki parayı, şipınişi tırtıklarlar.

Hacı Rükneddin — (Sabatay'a:) Küfeci oğlandan, daha bol bahşiş alırsın. Eğer yarına kalırsan, Balıkpazarı esnafı onun gözünü açarlar.

Vahan — Helbet!

Kaça — Hık!

Sabatay — (Düşünceli:) Yüz bin lirayı ,orada nasin veririm.

Hacı Rükneddin — Canım efendim, biz, ne güne duruyoruz. Hep beraber gideriz efendim. Ona, bir oda filân da bulmak lâzım değil mi?

Vahan — Helbet!

Koço — Hık!

Hacı Rükneddin — Üst baş da lâzım. Bu, onun becereceği iş değil. Sevaba girmiş oluruz.

Vahan — Mobilyalı, apartıman var.

Koço — Mobilyalı bir apartimente bende var.

Hacı Rükneddin — (Sabatayın koluna girer:) Boşuna vakit geçirmiyelim. Küfeci oğlana bu iyiliği yapalım.

Sabatay — Ne yapacayiz?

Hacı Rükneddin — (Gayet tatlı, sokulgan:) Bir otomobile atlar, Balıkpazarına gideriz. Otomobil parası benden. Ediyoruz bir hayır, bari tamam olsun.

Sabatay — (Yarı kanmış) Ep beraber yidelim. Bu para, beni, korkutuyor..

Hacı Rükneddin hemen bir otomobil çevirir .Sabatay, Koço, Vahan birlikte binerler.

— Balıkpazarına!

Şoför — (Kendi kendine:) Allah Allah... Bu vakitte Balıkpazarında ne işleri var?

IV

Uykuda gelen kısmet

Kar, dinmiş; rüzgâr kesilmiş. Hava, kuru ayaza çekmiş. Yerler, takır takır ses veriyor.

(Arkası var)

Bürhaneddin ve Seniye Tepsi skeçleri

Büyükadada perşembe günü akşamı skeçlerini verecekler ve Seniye Tepsi diğer dansları arasında La Rapsodie Hongroise'yı ibda edecektir. Haber aldığımıza göre eş san'atkârlar pek yakında Napolyon Bonapart ile Fintenden «Bibinin yatak odası» skeçlerini gösterecektir.

Açık teşekkür

Kastamonuda yapılan (ampiem) ameliyatı neticesinde husule gelen arızaların tedavisi için yatmş olduğum Haydarpaşa Nümune hastanesi dahiliye servisinde icra kılınan hazikane tedavi ve ibraz olunan şefkat ve nezaket ve insaniyet ve hüsnü muameleden dolayı hastanenin kıymetli başhekimi bakteriyolog Kâzım Lâkay ve dahiliye mütehassısları Dr. Muin Tayanç ve doktor Talât Borahan ve başasistan doktor Hilmi Yalçın ve servis hemşiresi Hacer Artan ve hastabakıcı Neriman Karcıya alenen teşekküre sayın gazetelerinin tavassutunu rica eylerim.

Kastamonu sulh hâkimi Alâeddin Kirman

***

Müptelâ olduğum uru, teşhis ile yaptığı mahirane ameliyatla hayatımı kurtaran, pansımanlarda bana sancı hissettirmiyen, Şişli cerrahi kliniği operatörü Dr. Cafer Tayyar Kankata teşekkür etmeği vazife borcu bilir, gazetenizin tavassutunu rica eylerim. Lâmia Bersis

RADYO

Bugünkü Program

7,30	Program
7,32	Jimnastik
7,40	Haberler
7,55	Salon orkes.
★	
12,30	Program
12,33	Müzik (Pl.)
12,45	Haberler
13,00	Fasıl heyeti
★	
18,00	Program
18,03	Dans orkes.
18,45	Şarkılar
19,00	Çiftçi saati
19,15	Saz eserleri
19,30	Haberler
19,45	Yurd sesleri
20,15	Rad. Gazetesi
20,45	Beraber şarkı
21,00	Evin saati
21,15	Müzik (Pl.)
21,25	Temsil
21,45	Müzik (Pl.)
22,30	Geçmiş gün
22,35	Haberler
22,50	Kapanış

BULMACA

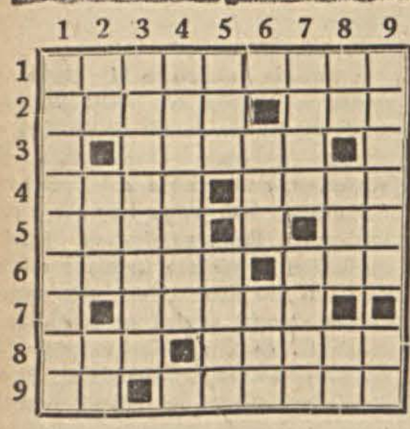

Soldan sağa:

1 — Üniversitenin başında bulunan adamın makamı. 2 — Vücudümüzün yumuşak kısımlarından (cemi), emre karşı gelen. 3 — Beyinsiz. 4 — Yaratıkların bir kısmının üstlerini kaplıyan şey, kirlilik. 5 — Anadoluda bir kasaba, bir hayvanın bağırtısı. 6 — Sovyet Rusyayı kurmuş olan, yer. 7 — Boyun atkısı. 8 — Donuk renkli, bir kadın ismi. 9 — Benzer, bir çift musiki aleti.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Tahtayı yontmanın bir çeşidi. 2 — Yediklerimizden, memleketimizde bir bölge, yemek. 3 — Nefesli sazlardan biri, 4 — Ayaklarını hiddetle yere vuruş. 5 — Bir emir, değişmez fiat. 6 — En aşağı kısım, çoban. 7 — Bir çiçek, eski Tanrılardan. 8 — Merkez, mevcud, nota. 9 — Temiz, bir emir.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ç	İ	R	K	İ	N	L	İ	K
2	İ	M	A	R	■	İ	A	Ş	E
3	S	İ	N	A	N	■	F	İ	N
4	E	K	A	L	İ	M	■	T	E
5	L	■	■	İ	S	A	B	E	T
6	E	V	İ	Ç	■	D	A	R	■
7	M	E	L	E	M	E	Y	E	N
8	E	D	A	■	A	N	■	K	İ
9	K	A	N	■	Ç	İ	L	■	Ş

BORSA

İstanbul Borsasının 3/8/943 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5.24
New-York	— 100 Dolar	130,50
Cenevre	— 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid	— 100 Pezeta	12.9375
Stockholm	— 100 İsveç Kr.	31.1325

ESHAM ve TAHVİLÂT

%7 934 Sivas - Erzurum 2-7	19,97
% 7 Birinci tertib Millî Müdafaa	20.17
%5 İkramiyeli Millî Müdafaa	19,84

AŞÇI ve HADEME

alınacaktır. Talib olanlar Teşvikiye Sağlıkevine müracaati.

RİDA
DİŞ SUYU
NUN ILIK
GARGARA-
SILE AĞIZ
BUĞAZ
İLTİHAP-
LARI ŞİFA
BULUR

İki motörlü ve 3 el tezgâhlı

Bir DOKUMA atelyesi

devren satılıktır. İstiyenler: İstanbulda Tahtakalede 17/1 ikinci kat, müracaatleri

Ahi Keşke PETROL NİZAM kullanaydım!

Petrol Nizam

SAÇ BAKIMI GÜZELLİĞİN EN BİRİNCİ ŞARTIDIR

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
Muayene saatleri: 2.5 - 6. Tel: 22398

İngilizce ve almancayı iyi bilen bir yüksek

ELEKTRİK MÜHENDİSİ

Proje, dizayn ve teknik tercüme veya öğretmenlik gibi vazife er aramaktadır. (Mühendis) rumuzile 176 P. kutusuna mektubla müracaat olunması.

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

KIZ - ERKEK — YATILI - YATISIZ

HUSUSÎ

ANA KUCAĞI ve AYDIN OKUL

Yuva I, II, III ve IV üncü sınıflara 1 ağustostan itibaren kayıdlara başlanmıştır. Eski talebenin 15 ağustosa kadar kayıdlarını yenilemeleri rica olunur.

TAKSİM MEYDANI No. 19

III üncü sınıftan itibaren Almanca ve Fransızca dersleri vardır.

Telefon: 40181

İstiklâl Lisesi Müdürlüğünden:

Talebe kaydına ve bütün sınıfların bütünleme imtihanlarına 13, Lise bitirme imtihanlarına 19, eleme imtihanlarına 21 ağustosta başlanacağından alâkadar talebenin okula müracaati.

ERKEK ve KIZ — YATILI ve GÜNDÜZLÜ

SANKT GEORG

ALMAN OKULLARI

İstanbul — Galata Kartçınar sokak Tel: Erkek: 42095 — Kız: 40499

ERKEK KISMI: Orta, Lise ve Ticaret Okulu
KIZ » : İlk, Orta Okul ve Ticaret kısımları
KAYID Her pazartesi ve perşembe 9 dan 12 ye kadar 1 eylûlden itibaren her gün sabah ve akşam.
İkmal imtihanları : 13 ve 14 eylûlde
Tedrisatın başlaması: 15 eylûl 943 çarşamba.

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dekanlığından:

1 — Fakültemiz Türk dili, Türk edebiyatı, orta zamanlar Türk ve İslâm tarihi, yakın ve son zamanlar tarihi etnoloji klâsik filoloji dersleri için birerden altı doçent müsabaka ile alınacaktır.

2 — Müsabaka sınavı Fakültenin doçentliğe ehliyet kazanma talimatnamesine uygun olarak yapılacaktır.

Bu talimatnameyi istekliler bir mektubla Fakülteden alabilirler.

3 — Müsabakaya girecek olanların sınavına girecekleri bölümle ilgili birer tezi 15/9/943 tarihine kadar Fakülte Dekanlığına bir dilekçeye bağlı olarak teslim etmeleri şarttır. (7089)

Buz ve süt makineleri alınacaktır.

Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu Umum Müdürlüğünden:

Ankarada Soğuk hava deposu Dalaman ve Karsta süthaneler inşa ettirilecektir.

Tesisatın 1 şubat 944 tarihine kadar Türkiyeye ithal edilmesi şarttır.

Talihlerin şartnameyi almak üzere Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu Umum Müdürlüğüne müracaatleri. (7411)

Gazi İstasyonu — Orman Çiftliği

İyi yüzmek için **LİDO Hususî**
İyi taam için **LİDO Lokantası**
İyi dans etmek için **LİDO CAZI**

Her akşam saat 18 den itibaren
GREGOR ve KOLEJ SWİNG Orkestrası Telefon: 49446

Başvekâlet Basın ve Yayın Umum Müdürlüğünden:

Ankara Radyosu müzik kolu kadrosundaki münhallere İstanbuldan da imtihanla erkek ses stajyerleri alınacaktır. Alınacak stajyerlerde aranan ses vasıfları tenor, bariton ve bas vasıflarıdır. Bu stajyerlik imtihanı tercihan erkek sesleri için açılmış olmakla beraber, bulunursa, yüksek vasıfta soprano sese sahib kadın stajyerler de alınacaktır. Radyoda takib edilen kurslarda, umumî müzik bilgisi, kulak ve çok sesli müzik terbiyesi, Türk müziği, mâkam ve usulleri, Türk ve garb musiki tarihi, halk musiki bilgisi, klâsik musiki bilgisi, yardımcı musiki âletleri, ses sağlığı, türkçe ve umumî edebiyat bilgisi, türkçe diksiyon gibi mesleğe lüzumlu hususlar öğretilmektedir.

Stajyerler birinci ve ikinci sınıf olmak üzere iki nevidir. Başlangıçda birinci sınıf stajyerlere ayda 90, ikinci sınıf stajyerlere ayda 60 lira ücret verilir. İkinci sınıf stajyerlikte bir sene çalıştıktan sonra imtihanla birinci sınıf stajyerliğe, birinci sınıf stajyerlikte bir sene çalıştıktan sonra gene imtihanla dördüncü sınıf artistliğe ve muhtelif artist sınıfları için talimatname ile tayin edilen asgarî çalışma müddetleri doldurulduktan sonra gene imtihanla üstün sınıflar artistiklerine geçilir. Dördüncü sınıf artistliklerin kadroda muhassas ücreti 120, üçüncü sınıfın 160, ikinci sınıfın 240, birinci sınıfın 300 liradır.

Stajyerlik imtihanına gireceklerin en aşağı ilk tahsili bitirmiş olmaları, erkeklerin 18 ilâ 25, kadınların 16 ilâ 23 yaşları arasında bulunmaları, ses güzelliğine ve kifayetine, müzik kabiliyetine sahib olmaları şarttır. İmtihanda kazananların kadroya alınabilmeleri için Şan kısmında çalışmaya ses ve nefes cihazlarının tamamen müsaid olduğunu bir heyeti sıhhiye raporile ayrıca tevsik etmeleri gerekmektedir.

İsteklilerden aranan belgeler şunlardır:

1 — Başvekâlet Basın ve Yayın Umum Müdürlüğüne hitaben yazılmış dilekçe.

2 — Nüfus hüviyet cüzdanı tasdikli sureti.

3 — Doğruluk kâğıdı.

4 — Bulaşık hastalığı bulunmadığına ve vazifesini muntazaman ifaya mâni beden ve akıl hastalık ve ârızaları olmadığına dair doktor raporu.

5 — İsteklilerin tahsil derecesini gösterir şehadetname veya tasdiknamler tasdikli sureti.

6 — İsteklilerin medenî halini, evvelce bulunduğu hizmetleri ve hâlen meşgul olduğu işi gösterir el yazısile hazırlanmış hal tercümesi.

7 — 6X9 boyunda açık başla çıkarılmış 6 tane fotoğraf.

8 — Haklarında malûmat alınacak kimseler ve adresleri.

İmtihana girmek istiyenlerin dilekçeleri ve istenen belgelerle 7 eylûl 943 cumartesi günü saat on üçe kadar İstanbul Belediyesi tramvay durak yerinde, Çemberlitaşpalasta Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü, İstanbul Mıntakası Müdürlüğüne müracaat ederek kayıdlarını yaptırmaları ve imtihana girme fişi almaları lâzımdır.

İmtihanlar 9 eylûl 943 pazartesi günü saat 10 dan itibaren Beyoğlunda Tepebaşında İstanbul Belediye Konservatuvarında kurulan mütehassıs jüri heyeti tarafından yapılacaktır. 7 eylûl 943 cumartesi günü saat 13 e kadar istenen vesikaları Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü İstanbul mıntakası müdürlüğüne teslim edip imtihan fişi almıyanlar 9 eylûl 943 pazartesi günü saat 12 ye kadar İstanbul Belediyesi Konservatuvarında kurulan jüri heyeti reisliğine vesikalarını noksansız olarak teslim edebildikleri takdirde imtihana girme hakkından mahrum edilmezler.

Radyonun müzik kısmında stajyer olarak çalışmak üzere evvelce mülga Matbuat Umum Müdürlüğüne müracaat etmiş olanların da imtihana girme isteklerini yukarıda bildirilen şekilde yenilemeleri rica olunur.

İmtihan ve hizmet talimatnamesi ve tamamlayıcı bilgiler Belediye tramvay durağında, Çemberlitaşpalasta Başvekâlet Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü İstanbdl Mıntakası Müdürlüğönden temin edebilirler. (7528)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Devlet Demiryolları Merkez Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Muhammen bedeli 370000 lira olan 2000 M3 çam veya köknar kereste 13/8/1943 cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında toplanan Merkez 9 uncu Komisyonca satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 185[illegible] lık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar adı geçen komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler iki lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşada İdare veznelerinden tedarik olunur. (7361)

NAKLİYAT İLÂNI

İSTANBUL VAKIFLAR ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Alemdağı Vakıf ormanından Alemdar köyü ile Sultan Çiftlik köyündeki depolara 4 - 5 kilometre mesafeden araba ile ve bu depolardan Üsküdara kamyonla nakliyat yapılacaktır.

Araba ve kamyonları olanların 5/8/943 gününe kadar Çemberlitaş Vakıflar sokakta büromuza müracaatleri. (7280)

BAYANLARA MÜJDE

VENÜS

Kadın Berber Salonu

AÇILDI.

Şehrimizin tanınmış kadın berberlerinden Bay Herakli ile Yorgonun, boya mütehassısı Bay Jozef vesair muktedir kalfaların salonumuzda çalışmakta olduklarını zevk sahibi sayın bayanlara bildiririz. Adres:
Galatasaray Tramvay durağı Philips Radyo mağazası üstü

EKZEMANIN HUSUSİ İLÂCIDIR
BÜTÜN YARALARA KARŞI

Dr. KEKLİK

Vazifesinden dönmüş, Beşiktaşta eski muayenehanesinde saat 10-15 arasında hasta kabul eder.

Zayi — Konya Erkek lisesi orta kısmından 938 senesinde aldığım diplomamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1180 Nezihi

ŞÜKRÜ CANAL'ın

Hocasız ve kolayca öğreten

BİÇKİ DERSLERİ

3 cildden ibaret kadın terziliği 5 Yeni çıkan erkek terziliği 5 Çiçek yapmasını öğreten - Yapma çiçekler 1,5 liradır.

Paraları Beşiktaş Akaretler Dibekçikâmil sokak 1/2 numarada Şükrü Canal adresine peşin gönderildiğinde istenilen kitab taahhüdlü gönderilir. Tediyeli gönderilmez. İstanbulda İnkılâp, Ankarada Akba Kitabevlerinde de satılır.

Hasan Demirdöven DEMİRCİ

Her boyda Ayakkabıçalçası yeni olarak yapmağa başlamış toptan ve perakende sipariş kabul eder. Anlaşma şeraiti için mektubla da malûmat verilir.
Üsküdar Şehcami sokak No. 38

FORTOBİN

ADEMİ İKTİDAR
VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HER ECZANEDE BULUNUR - POSTA K. 228
REÇETE İLE SATILIR

Dr. ALBER KUTİEL

(Katiel)

Konya Askerî Cildiye ve Zührevîye hastanesinden ayrılmış ve Karaköy Necatibey caddesi No. 43 muayenehanesinde hastalarını kabule başlamıştır

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder.
HER ECZANEDE BULUNUR

ÜROLOG - OPERATÖR Prof.

Bahaeddin Lûtfi Varnalı

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı. Beyoğlu İş Bankası karşısı Emir Nevruz sokak No. 10. Pananiya Aprt. No. 2. Telefon: 42203

Guraba hastanesi
GÖZ HEKİMİ

NİHAD BAYRAKTAR

Cağaloğlu Eminönü Halkevi karşısında No. 48 saat 15 ten 18 e kadar hasta kabul eder.
Salı günü muayene meccanidir.

Zayi — Hâmili bulunduğum 233 sayılı gümrük komisyoncu karnemi ve muamelâtını yazdığım komisyoncu defterini zayi ettim. Yenilerini taleb edeceğimden eskilerinin hükmü kalmadığı ilân olunur.

233 sayılı gümrük komisyoncusu
Nuri Atılgan

Satılık müteaddid akuvaryum ve kıymetli balıklar

Müteaddid akuvaryum, muhtelif cins kıymetli balıklar, tenvirat tesisatı, hava motörleri ve teferruatile acele satılıktır. Talihlerin 7 ağustos cumartesi saat 14 ten 16 ya kadar Kurtuluş Sinemköy Düğme Fabrikası karşısındaki 131 No. Şafak apartımanında 2 No.ya müracaatleri.

Fen Memuru Alınacaktır

Belediyemizin ayda 100 lira ücretli fen memurluğu inhilâl etmiştir. Fen mektebinden mezun veya aynı derecede ehliyeti haiz olanlardan istiyenlerin evrakı müsbitelerile bir hafta zarfında Salihli Belediyesine müracaatleri ilân olunur. (7392)

BİRA HAZIMDIR

HAZIM'dan

Bir Millî Piyango bileti alınız ve Yeni Birahanesinden bira içiniz.
DUBLE BİRA 20 KURUŞ
İstiklâl Caddesi, Parmakkapı

HAZIM GİŞESİ

Devlet Demiryolları 3 üncü İşletme Müdürlüğünden:

Miktar, eb'ad, muhammen bedel ve muvakkat teminatı aşağıda yazılı kereste açık eksiltme suretile satın alınacaktır. İhalesi 16/8/943 pazartesi günü saat 16 da Balıkesirde 3 üncü İşletme binasında yapılacaktır. İstekliler 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalarla ihale günü muayyen saatte Komisyonumuza müracaatleri lâzımdır. Bu işe aid şartname ve mukavelename projeleri Komisyonumuzdan parasız alınabilir. (7265)

Cins ve eb'adı	Miktarı aded M3	Muhammen bedel Beher metre mikâbı	Muvakkat teminat
Köknar veya çam kalas			
0.20 X 0. 05 X 4	20	170 lira	200 lira
Köknar veya çam tahta			
0.20 X 0. 02 X 4	200		
0.15 X 0. 025 X 4	30		
0.18 X 0. 025 X 4	35		
0.20 X 0. 025 X 4	260		
0.25 X 0. 025 X 4	10		
Muhtelif eb'adda çam dilme			
0.08 — 0.12 X 0.05 — 0.15 X 0. 75-6.30	1.831		
Çam kalas 0.25 X 0. 04 X 4	4		
» tahta 0.20 X 0. 02 X 4	104		
» » 0.25 X 0. 025 X 4	25		
» » 0.25 X 0. 03 X 4	25		

TESLİM YERİ
İşletme mıntakası dahilinde her hangi bir İstasyonda vagon içerisinde.

Nakliye işi

MALİYE VEKÂLETİNDEN:

Stochkholmdan İstanbula bin ton kâğıd naklettirilecektir. 5 ağustos 943 tarihine kadar teklifte bulunulmak ve şeraiti öğrenilmek üzere Beşiktaşta Kırtasiye Deposuna müracaat edilmesi. (7498)

Tebeşir alınacak

MALİYE VEKÂLETİNDEN:

4000 kutu yuvarlak beyaz tebeşir alınacaktır. Birer grosalık kutularda sandıksız olarak Beşiktaşta Maliye Kırtasiye deposuna teslim edilmek şartile nümune ve tekliflerinin 7 ağustos 943 tarihine kadar depoya vermeleri. (7502)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

İdaremiz ihtiyacı için bir depo kiralanacaktır. Deponun kamyon geçebilecek yol üzerinde veya motör yanaşabilecek şekilde sahilde olması şarttır. Her iki şekilde nakil kolaylığı olanlar tercih edilecektir.

Kiralamağa talib olanların Kabataşta İnhisarlar Levazım Şubesi Müdürlüğüne müracaatleri Telefon: 49367. (7169)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Salamon Bahar	Ortaköy Hasmahmud	Bulgurcu	3	Hane	1944	146	Tamamı
	Ortaköy Mecidiye	Karabaş	14	»	5040	378	Tamamı

Eminönü şubesine borclu Salamon Baharın karısı Esterin mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâklerin 12/8/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi 23/8/943 pazartesi saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından talihlerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beşiktaş kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7507)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Haralambos Pandelidis	Eminönü Çadırcı	Çeşme	13	Hane	2250	169	Tamamı
	»	Müsellim	15	»	2430	183	Tamamı

Fatih şubesine borclu Haralambos Pandelidisin babası ölü Hiristodan intikal eden yukarıda yazılı emlâklerin 17/8/943 salı günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 27/8/943 cuma günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından talihlerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7509)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissesinin teminatı	Hissesi
Pipi Kıdaoğlu	Eminönü Dayehatun	İmameli han alt kat	10	Kârgir oda	720	45	15/18

Mercan şubesine borclu Pipi Kıdaoğlunun yukarıda yazılı emlâkinin 10/8/943 salı günü saat 14,30 da birinci müzayedesi 20/8/943 cuma günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7506)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Teologos Sünbüloğlu	Eminönü Demirtaş	Deceoğlu yokuşu	62	Ahşab hane	3750	282	Tamamı

Fatih şubesi mükelleflerinden Teologosun babası camcı Siyonoğlu Eremiyenin mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 17/8/943 salı günü saat 14,30 da birinci müzayedesi, 27/8/943 cuma günü saat 14.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7508)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kaza veya semti	Mahallesi ve sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Refael Eli	Kadıköy Yeldeğirmeni	Rasimpaşa Uzunhafız	176	Kârgir apartıman	6600	495	Tamamı

Mercan Maliye Şubesine borclu Rafael Eli'nin yukarıda yazılı emlâkinin 16/8/943 pazartesi günü saat 14 te birinci müzayedesi, 26/8/943 perşembe günü saat 14 te kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Kadıköy kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7575)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kaza veya semti	Mahallesi ve sokağı	No.	Cinsi	Miktarı	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Mehmed Şerafeddin Şimşek	Şehremini	Mollaşeref Dedepaşa	16	Arsa	250 M.	500	38	Tamamı

Fatih şubesine borclu Mehmed Şerefeddin Şimşeğin yukarıda yazılı emlâkinin 23/8/943 pazartesi günü saat 14,30 da birinci müzayedesi 2/9/943 perşembe günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Fatih kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7576)

1 — Galata şubesine borclu Haykohi Boyacıyan'ın Galatada Necatibey câddesi 27 numaralı dükkânında mevcut lokanta demirbaş ve ev eşyasile Büyükadada Melek lokantasının keza demirbaş eşyası 6/8/943 tarih ve saat 10-11 de.

2 — Galata şubesine borclu Bedros Pamukyan'ın Galata Yenicami, Câmiicedid caddesi 53 numaralı dükkânda cıvata vesair hırdavat eşyâ ile dükkân demirbaşı 9/8/943 tarih ve saat 10 da.

Yukarıda gösterilen tarih ve saatlerde mahallinde satılacağı ilân olunur. (7563)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Yorgi Karayani ve Kostantin Rigopolo	Çarşı	Surguççu han	1 13 26	Üç oda	936	71	Tamamı

Beyazıd şubesine borclu Yorgi Karayani ve Kostantin Rigopolodan Kostantinin mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkinin 23/8/943 pazartesi saat 14,30 da birinci müzayedesi, 2/9/943 perşembe günü saat 14,30 da kat'î ihalesinin icrası mukarrer bulunduğundan taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7564)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Haralambos Pandelidis	Cihangir	Arslanyatağı	12 14	Kârgir iki ev	5895	443	Tamamı

Fatih şubesine borclu Haralâmbos Pandelidis'in mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâklerinin 7/9/943 salı günü saat 16 da birinci müzayedesi, 17/9/943 cuma günü saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7565)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Pipi Kıdaoğlu	Beyoğlu Yenişehir Karacasuyolu	Saksağan	24	Kârgir hane	2010	151	Tamamı

Mercan şubesine borclu Pipi Kıda oğlunun yukarıda yazılı emlâkinin 7/9/943 salı günü saat 16 da birinci müzayedesi, 17/9/943 cuma günü saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası kaymakmlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7564)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Haralambos Pandelidis	Şehid muhtar	Taksimfırın	23	Kârgir apartıman	4680	351	Tamamı

Fatih şubesine borclu Haralâmbos Pandelidis'in mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkinin 7/9/943 salı günü saat 16 da birinci müzayedesi, 17/9/943 cuma günü saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7563)